

BESZÁMOLÓ

BÉKÉS VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATA TERÜLETI MONITORING

KERETÉBEN VÉGZETT

2025. ÉVI TERÜLETFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A területfejlesztéssel összefüggő vármegyei önkormányzati feladatokat a területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény állapítja meg, a feladatellátás részleteit pedig a végrehajtást szolgáló alacsonyabb szintű jogszabályok.

A területi monitoring rendszerről szóló 37/2010. (II. 26.) kormányrendelet 7.§ a)-f.) pontjaiban foglaltak szerint a vármegyei önkormányzat elemzi és értékeli a vármegyei szintű területi monitoring rendszer működését, elemzi és véleményezi a vármegyei éves elemző értékelési jelentést, elemzi és véleményezi a vármegyei területi folyamatok alakulását bemutató több éves jelentést, évente tájékoztatást ad a területfejlesztés stratégiai tervezéséért, valamint a területfejlesztésért felelős miniszter, valamint a területileg érintett kiemelt térségi fejlesztési tanács részére a vármegyei területi monitoring rendszer működéséről és a vármegyei értékelési jelentésekről a tárgyévet követő március 31-ig, elvégzi a vármegyei területfejlesztési koncepció felülvizsgálatát, valamint a felülvizsgálat alapján a koncepció módosítását, elvégzi a vármegyei területfejlesztési program előzetes, közbülső és utólagos értékelését, valamint az előzetes és közbülső értékelés alapján a felülvizsgálatát.

2025-ben a vármegyei önkormányzat területi monitoring feladatellátása keretében a rendelkezésre álló adatforrások alapján az alábbi feladatokat végezte el:

- a hatályos vármegyei területfejlesztési koncepció és program érvényesítése;
- a területi, ágazati, vidékfejlesztési és nemzetközi programok értékelése, területi monitoringja;
- a jogszabályok alapján ellátandó vármegyei területfejlesztési tevékenységek elemzése, kitérve a pályázati aktivitásra, a projektmenedzsmenti feladatokra, a szakmai kapcsolatrendszerre és a térségfejlesztési koordinációra;
- a vármegyei települések településfejlesztési terveinek értékelése, módosításai vizsgálata, véleményezése, a hatályos vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz és a területfejlesztési programhoz való illeszkedésük biztosítása érdekében.

TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM MONITORINGA

A monitoring tevékenységet a rendelkezésre álló adatforrások alapján tudtuk elvégezni.

A jelenleg hatályos vármegyei területfejlesztési koncepció és program 2021-ben lépett hatályba.

A koncepció a következők szerint rögzíti a megye hosszú távú jövőképét: „Békés megye agrárhagyományainak megőrzése mellett a kiegyensúlyozott térségfejlesztésre alapozó, a helyben élők számára magas színvonalú életkörülményeket biztosító, nemzetközileg is versenyképes mintatárság”. A jövőkép elérését két átfogó cél és három tematikus, valamint egy területi megközelítésű stratégiai (specifikus) cél szolgálja, melyek teljesüléséhez 5 megyei prioritás intézkedései biztosítják a komplex eszközrendszert.

Békés megye hosszabb távú jövőképét a „Békés megye népességmegtartó és népességvonzó képességének növelése a társadalmi adottságok, valamint a települési és környezeti feltételek javítása révén”, valamint az „A foglalkoztatás javítása Békés megyében, a gazdaság dinamizálásához szükséges komplex feltételrendszer megteremtésével” átfogó célok támogatják. Míg előbbi az életkörülmények fizikai hátterének javítására fókuszál, addig utóbbi összetett eszközrendszerével a foglalkoztatási helyzet javításához, a térség szélesebb értelemben vett gazdasági infrastruktúrájának továbbfejlesztéséhez járul hozzá.

Az átfogó célok teljesüléséhez a gazdaságfejlesztésre („Fenntartható, a megye jövedelemtermelő képességét javító horizontális gazdaságfejlesztés), a körforgásos gazdaságra való átállásra és a környezeti infrastruktúra megújítására („A környezeti infrastruktúra átfogó, területileg kiegyensúlyozott fejlesztése”), továbbá a lakosság által igénybe vett szolgáltatások minőségének javítására („A minőségi szolgáltatások elérhetőségének fejlesztése”) fókuszáló tematikus célok járulnak hozzá. Ezekhez egy, a megyei perifériák felzárkóztatását segítő területi célkitűzés kapcsolódik („Társadalmi- és gazdasági kohézió erősítése a komplex programmal fejlesztendő járásokban (KLH)).

Békés Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) módosítás nélkül veszi át, majd bontja alá a Koncepcióban megalkotott célrendszert. A megyei célrendszert, valamint ezek illeszkedését a TOP Plusz beavatkozási logikájához az alábbi ábra szemlélteti.

Forrás: ITP 2014-2020 2.6

A vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területfejlesztési program a teljes tervezés elvét követve készült, így Európai Unió és hazai fejlesztési programokkal összhangban megfogalmazott célokat és az azokból finanszírozható fejlesztéseket tartalmazza.

A Békés Vármegye Területfejlesztési Programja 2021-2027 című dokumentum 9. Monitoring és értékelési terv fejezete rögzíti az értékelés gyakoriságára vonatkozóan, hogy időközi, 2024-ben esedékes és az utólagos, 2028-ban esedékes értékelés megvalósítását javasolja. 2025-ig az értékelések csak a területi operatív programra történő fókusszal tudtak elkészülni, annak köszönhetően, hogy az ágazati programok a területi programhoz képest késve indultak és megvalósulásukról nem voltak elérhetőek nyilvános, megyei bontású adatbázisok.

Előzőek figyelembevételével a koncepció és a program módosítása eddig nem volt megalapozott.

I. A 2014-20 közötti területi fókuszú európai uniós források felhasználásának tapasztalatai

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló *1996. évi XXI. törvény* 11. § ag) pontja alapján a területi szempontú operatív program megalapozása érdekében integrált területi programot készít és részt vesz annak végrehajtásában. A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló *272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet* 19. pontja alapján a területi szereplő kidolgozza az ITP szintű kiválasztási kritériumokat, figyelembe véve az operatív programban és az e rendeletben meghatározott horizontális követelményeket. A kiválasztási kritériumok alapján összeállítja az ITP-t és kezdeményezheti annak módosítását; véleményezi az irányító hatóság által megküldött felhívást és megadja a területi szempontú értékelési szempontokat. A rendeletben meghatározott esetben szavazati joggal részt vesz a döntés-előkészítő bizottság ülésén, vagy e rendeletben meghatározott esetben a területi szempontú értékelési szempontokat értékeli és az irányító hatóság elé terjeszti; adatot szolgáltat az irányító hatóság részére az éves fejlesztési keret összeállításához; végrehajtja az ITP-t, amelynek keretében a kedvezményezettekől és az irányító hatóságtól a támogatott projektekről adatszolgáltatást kérhet; részt vehet a projektfejlesztésben és a kedvezményezett kérelmére a projektmenedzsment tevékenységek ellátásában.

Felhívások előkészítése, véleményezése

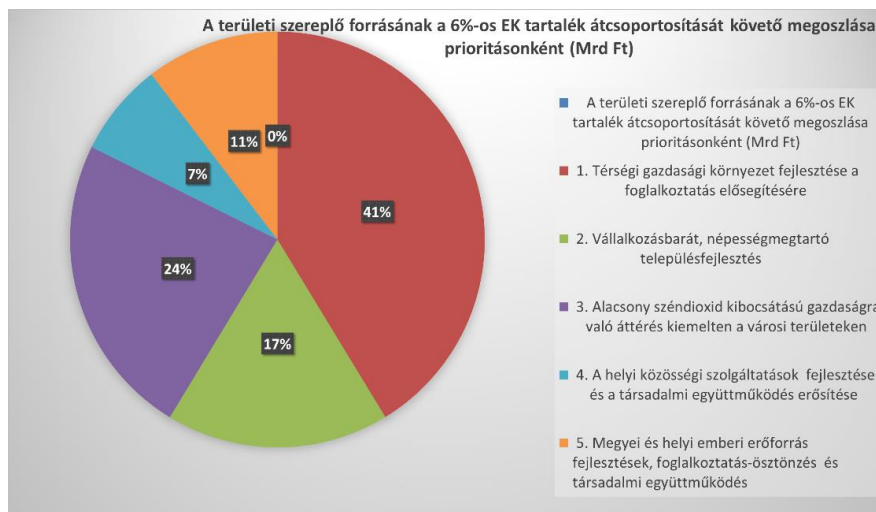
A TOP különböző intézkedéseinek felhívásait az Irányító Hatóság készítette elő a területi szereplők észrevételei és a szaktárcák koncepciója alapján. Az így kialakított felhívások újbóli egyeztetés céljából megküldésre kerültek a területi szereplőknek.

2025-ben a TOP keretében új felhívás már nem került meghirdetésre.

Intézkedések és forráskeretek

A Békés vármegyei ITP teljes 7 éves forráskerete „A 2014–2020 közötti programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó vármegyék önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról” szóló *1702/2014. (XII. 3.) Korm. határozat* 2. melléklete értelmében 57,94 milliárd forint európai uniós támogatás hazai társfinanszírozással együtt.

2019 márciusában a TOP Irányító Hatósága elkészítette a vármegyék aktuális forráskimutatását, mely az eredményességmérési keret átcsoportosításán túl már figyelembe vette a prioritások maradványösszegeit és a bekövetkezett árfolyamváltozást tekintettel arra, hogy a 2014-2020 közötti programozási időszakra vonatkozó indikatív támogatási keretösszegekről szóló *1135/2019. (III. 18.) Korm. határozatban* elfogadásra került a TOP 1-7. prioritásainak árfolyamváltozással módosított indikatív támogatási keretösszege, amelynek következtében a TOP hét éves kerete 1231,37 milliárd forint keretösszegről 1266,60 milliárd forint keretösszegre emelkedett. Ezzel összefüggésben a Békés vármegyei ITP 7 éves forráskeretét az Irányító Hatóság kiegészítette 5,162 Mrd Ft-tal.

Forrás: ITP 2014-2020 2.6

A forráskerethez 3 felhívás esetén további hazai forrásokat rendeltek. A TOP-2.1.3-16 „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések” c. felhívásán keresztül került biztosításra az eredetileg Magyar Falvak Program keretében tervezett csapadékvíz-elvezetési pályázati lehetőség az 5000 fő lakosságszámot meg nem haladó települések részére. A csapadékvíz-elvezető rendszerek kialakítása és rekonstrukciója céljából Békés megyében 1,5 milliárd Ft összegű forrás került meghirdetésre, ezzel hozzájárulva a Magyar Falu Program célkitűzéseikhez. A Kormány Családvédelmi Akciótervben megfogalmazott célkitűzéseivel összhangban a vármegye számára 2,840 milliárd forint további TOP többletforrás került biztosításra kifejezetten bölcsődei férőhelyek létesítése céljából tekintettel arra, hogy a vármegyei önkormányzat eltökélt szándéka, hogy valamennyi rendelkezésére álló eszközzel elősegítse a megyét jellemző demográfiai folyamatok kedvező irányba fordítását. Mivel Békés Vármegye Integrált Területi programja szorosan kapcsolódik a Kormány azon fejlesztési céljához, melyről a 1731/2018. (XII. 18.) Korm. határozatban döntött. Ebben a kerékpározás növekvő népszerűségére és fenntarthatósági, klímavédelmi, turisztikai, nemzetgazdasági, továbbá egészségügyi szempontokra tekintettel támogatja a kiemelt kerékpáros útvonalhálózat fejlesztését, s ennek érdekében gondoskodik a kiemelt kerékpáros projektek finanszírozásáról a 2019–2021. évek közötti időszakban. A „TOP-3.1.1 Fenntartható települési közlekedésfejlesztés” című intézkedésen 2,020 milliárd forint nagyságú többletforrás felhasználása nyílt lehetőség kiemelt eljárásrendben.

TOP prioritások	1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére				2. Vállalkozásbarát, népességmentartó településfejlesztés	3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése			5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés			
TOP prioritások intézkedései	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaadó mobilis szolgáltatást szolgáló közlekedésfejlesztés	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkaadókat vonzó állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	2.1. Gazdaságfejlesztő és népességmentartó településfejlesztés	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	3.2. Önkormányzatok energiaudvarainak megújuló energia-felhasználás irányú növelése	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastruktúrájának fejlesztése	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	5.1. Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása
Forrást biztosító Strukturális Alap megnevezése	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ESZA	ESZA	ESZA
1401/2019. (VII.5.) Korm. határozattal módosított 1612/2016. (XI.8.) Korm. határozattal rögzített intézkedésenkénti megyei forrásmegosztás (Mrd Ft)	8,296	5,175	3,709	4,572	10,721	5,461	9,120	1,560	1,240	1,681	4,708	0,626	1,074
6%-os EK tartalék átcsoportosítását követően módosuló megyei forráskeret, intézkedésenként (Mrd Ft)	8,892	5,771	4,305	4,956	10,078	5,133	8,573	1,466	1,166	1,580	4,426	0,588	1,010
hazai forrás a Magyar Falu Programból- 1669/2018. (XII. 10.) Korm. határozat alapján: TOP-2.1.3-16 (Mrd Ft)					1,500								
Családvédelmi Akciótervhez való hozzájárulás érdekében hazai forrás a TOP-1.4.1-19-re (Mrd Ft)				2,840									
Hozzájárulás a 1731/2018. (XII. 18.) sz. Korm. határozatban rögzített kerékpáros fejlesztésekhez:TOP-3.1.1-16						2,020							

Az ITP forrásallokációja hazai forrásokkal
Forrás: ITP 2014-2020 2.6

Döntés-előkészítő bizottság

A területi kiválasztási rendszerben meghirdetett felhívásokra beérkező támogatási kérelmek elbírálása érdekében döntés-előkészítőbizottságot (DEB) hozott létre a TOP Irányító Hatósága, amiben a vármegyei szintnek a támogathatóságról a projektek területi szempontok szerint történő értékelésével kellett dönteni, ezt egészítette ki a független, állami projektértékelők szakmai szempontú értékelése.

2025-ban a TOP keretében új támogatói döntés nem született.

Forrásfelhasználás vizsgálata

a.) A forráslekötés időbeli áttekintése

A TOP felhívások 2016. februártól több szakaszban kerültek meghirdetésre a pályázatírói és tervezői kapacitások tervezhetősége érdekében. Az első benyújtási időszakot 2017-ben követte még 2 hullám. Ennél később azon felhívások kerültek csak meghirdetésre, ahol forrás-ráemelés történt vagy kedvezményezett kérelem indokolta.

Prioritás	Intézkedések	Minden adat automatikusan megjelenik az 1. munkalapról Intézkedésre eső összeg	2016				2017				2018				2019			
			1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	8,892			4,500		2,996		1,396									
	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	5,771			3,355		2,416											
	1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	4,305			4,305													
	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	4,956			2,600		1,000		1,256						0,1			
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	10,078			5,000		0,970		4,108									
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	5,133			2,500		1,950		0,683									
	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése	8,573			4,570		2,100		1,903									
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	1,466			1,466													
	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastrukturájának bővítése, fejlesztése	1,166			1,166													
	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	1,580			1,580													
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	5.1. Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	4,426			4,426													
	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	0,588			0,588													
	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	1,010					1,010											

Az ITP forráslekötésének tervezett üteme

Forrás: ITP 2014-2020 2.6

A támogatói döntések megszületéséig hosszú idő telt el, ugyanis a projektek 65,19%-ában 2017-ben született csak döntés. A folyamatot az intézményrendszer álláspontja szerint a nem megfelelően előkészített pályázatok és az állami értékelők leterheltsége nyújtotta el.

Forrás: saját szerkesztés

Megfigyelhető, hogy a ciklus 4. évében tapasztalt első nagy döntési hullámot a ciklus 5. és 7. évében követte még két jelentősebb összegű döntési kör cc. 13 Mrd Ft-ot érintő szerződéskötéssel.

b.) A benyújtott, szerződött támogatások és elszámolt támogatások viszonya

Az Irányító Hatóságtól kapott 2025. július 1-i adatszolgáltatás alapján megállapítható, hogy az összes igényelt támogatás 60 %-a kapott támogatói döntést, a döntéssel rendelkező forráskeretnek 93 %-a fordult szerződésbe és a szerződött összeg 99,81 %-át elszámolták.

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

A benyújtott 831 db kérelemből 313 db esett ki, mert visszavonta a kedvezményezett, jogosulatlan volt, elutasította vagy elállt a projektől a támogató. Az 515 db szerződött pályázatból 2025 közepére 512 db már lezárt és elszámolt a támogatási előlegével.

A ciklus elszámolási késedelme vélhetően több okra vezethető vissza, melyek közül kiemelkedik a kései, jelentős volumenű szerződéskötés, a COVID-19 világjárvány hatására a pályázatok megvalósítása során tapasztalt fennakadások, a 2021-2022. évben kulminálódó építőipari áremelkedések és az elhúzódó hatósági eljárások voltak.

Az áremelkedések okozta elhúzódó megvalósítás nem érintette azonos mértékben a pályázatokat. Elsődlegesen azon komplex felépítésű, közbeszerzéssel érintett infrastrukturális fejlesztéseknél látható a késedelem, ahol a kivitelezés 2020 után kezdődött el.

c.) A forrásfelhasználás időbeli előrehaladása

A benyújtott és támogatói döntéssel rendelkező projektek megvalósítása 2017-ben kezdődött, ebben az évben 7 db projekt zárt sikeres megvalósítással 0,1 Mrd Ft támogatási összeg felhasználásával, majd évről évre növekedett a befejezett projektek száma Békés megyében, így 2018-ban 62 db pályázat 3,5 Mrd Ft, 2019-ben már 37 db pályázati fejlesztés valósult meg 10,82 Mrd Ft-nyi támogatás felhasználásával. A 2020. év a járványhelyzet miatt visszaesést mutat a forrásfelhasználás terén, ami jórészt a munkafolyamatok felfüggesztésével volt magyarázható. Ekkor 56 db pályázat zárt 7,86 Mrd Ft vármegyei keret felhasználásával. 2021-ben a projektek megvalósítását a járványhelyzetet követő bizonytalanság és áremelkedés határozta meg országszerte. Ebben az évben megyénkben 26 db projektet fejeztek be 21,2 Mrd Ft elszámolásával. 2022-ben 20,62 Mrd Ft-nyi támogatási összegből 106 db pályázat valósult meg eredményesen. 2023-ban 58 db projekt záródott le 19 702 962 597,00 Ft támogatás elszámolásával, ezzel 2021 után a második legeredményesebb évet zártuk.

2023.májusig összesen 307 db projekt zárult sikeresen 40,5 Mrd Ft támogatási összeg elszámolásával és további 62 db 12,9 Mrd Ft össztámogatású pályázat kezdi meg a projektzárás folyamatát. 2023.december 31-ig 438 db pályázat összesen 55,4 Mrd Ft költséget számolt el. 2024-ben nem kezelt a nyilvántartás projektzárást. A program hivatalos zárása 2025.júniusban történt.

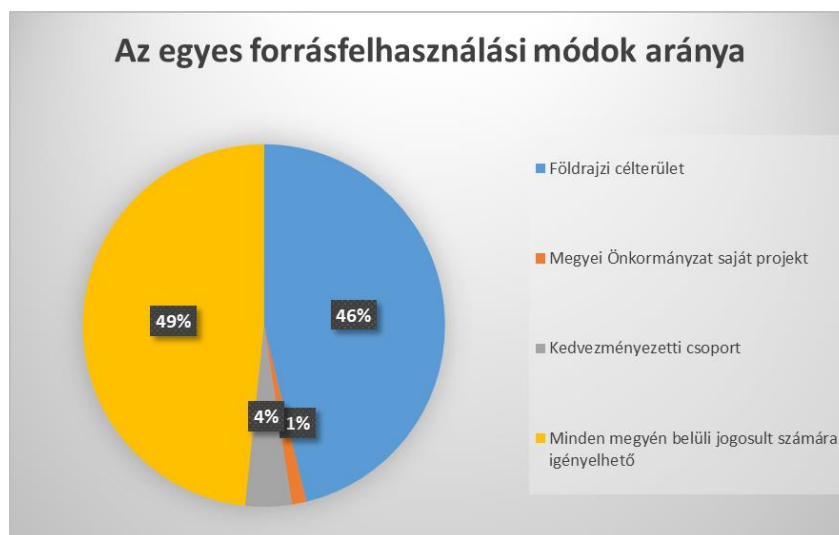

Forrás: saját szerkesztés 2025.09.15-i IH adatszolgáltatás alapján

d.) A támogatások térbeliségének vizsgálata várostérség, ill. települési szinten

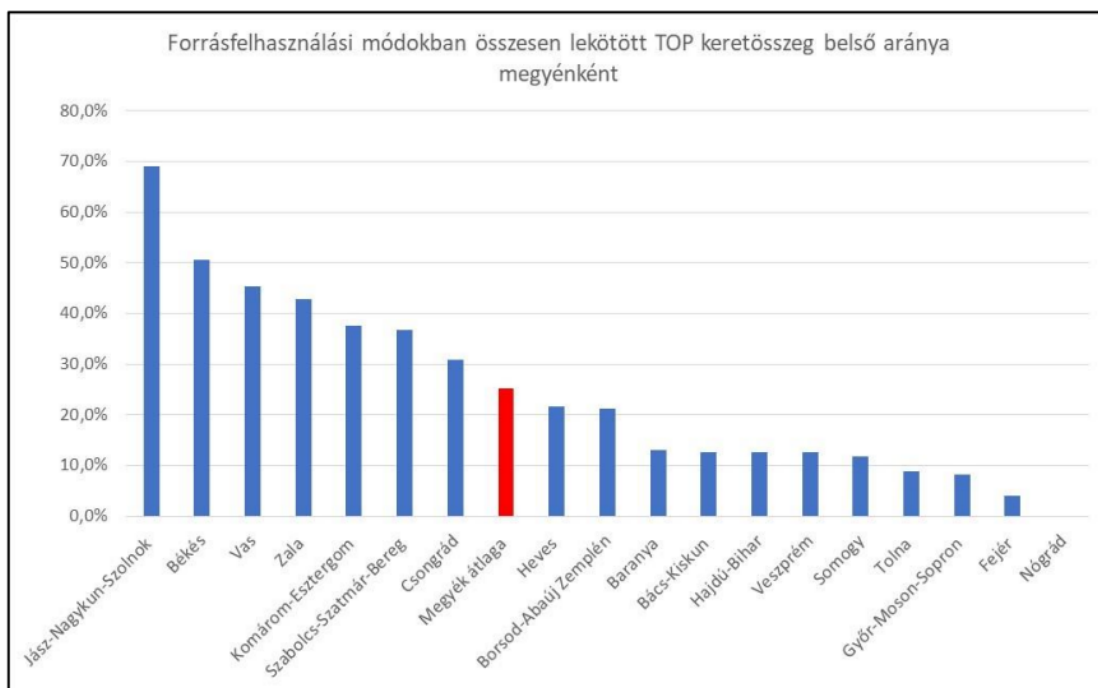
A forrásfelhasználási módok használatának intenzitása

A Békés vármegyei ITP-ben már a 2014-202-as időszakban is intenzív volt a **forrásfelhasználási módok használata**. A teljes keretösszeg 51%-át földrajzi célterületekre és kiemelt kedvezményezettekre terveztük le: 46%-ot földrajzi célterületek típusú, 4%-ot kedvezményezetti csoport forrásfelhasználási módra, további 1 %-ot a vármegyei önkormányzat saját projektjeire.

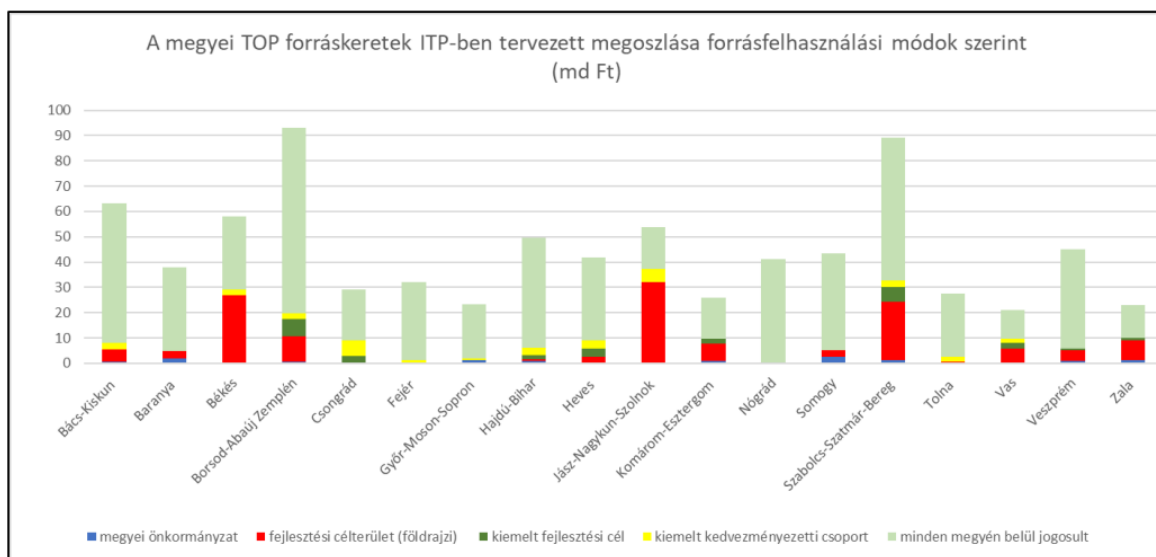
Forrás: ITP 2014-2020 2.6

„Az integrált területi programok értékelése” című, 2019-ben készült kutatás vizsgálatai alapján a forrásfelhasználási módokban lekötött keretösszeg vármegyei átlaga 25% körül volt. A Békés vármegyei 51%-os arány az országban a második legjobbnak számított, tehát élen jártunk az eszköz használatában. Látható, hogy a megyék közel fele csak nagyon alacsony intenzitással vagy egyáltalán nem élt a területi differenciálás említett módszerével.

Forrás: Az integrált területi programok értékelése (2019)

A kutatás az eszköz használatán belül továbbá vizsgálta az egyes forrásfelhasználási módok nagyságrendjét is. Megállapította, hogy a földrajzi célterület típus volt a legáltalánosabban és legnagyobb arányban alkalmazott lehatárolási típus, ezt a kiemelt kedvezményezett csoport, majd a kiemelt fejlesztési cél követte.

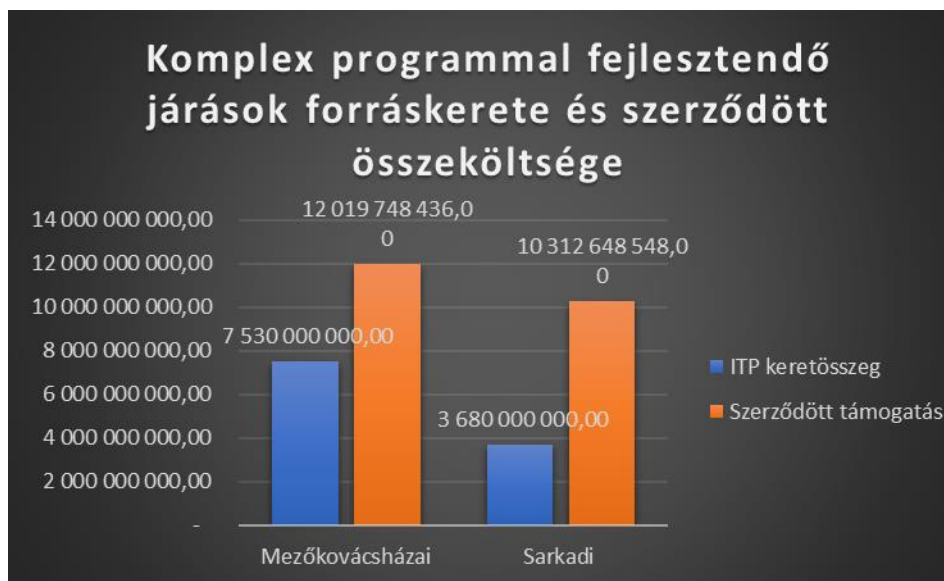

Forrás: Az integrált területi programok értékelése (2019)

A leszakadó járások TOP szerződött forrásainak statisztikája

Békés megyében a földrajzi célterület forrásfelhasználási módot az időszak elején a komplex programmal fejlesztendő járások stratégiák mentén történő fejlesztése érdekében alkalmaztuk, figyelembe véve azok lakosságszámát is. A Mezőkovácsházai járás települései számára 7,53 Mrd Ft, a Sarkadi járás települései számára 3,68 Mrd Ft forráskeret került elhatárolásra. Az allokációhoz képest a kiemelten kezelt járások szerződött összköltségei alapján jelentős túligénylést és túlszerződést tapasztaltunk: a Mezőkovácsházi járás 160%-kal, a Sarkadi járás

280%-kal nagyobb összegben valósíthatott meg pályázatokat az eredeti keretösszegükhöz viszonyítva. Ennek lehetőségét a „Minden megyén belüli jogosult számára igényelhető” forrásfelhasználási mód tette lehetővé azzal, hogy ezen járásokból a lehatároláson felül is nyújthattak és nyújtottak be támogatási kérelmeket a jogosultak.

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

A keretösszegeken felüli pályázással a 2 leghátrányosabb helyzetű járás eltérő tématerületeken élt. A Mezőkovácsházi járás településeinek szerződött állománya a 3.1. „Fenntartható települési környezetfejlesztés” intézkedés esetén haladta meg legnagyobb arányban és abszolút értelemben is a számukra elhatárolt keretösszeget, de jelentősnek mondható az 1.1. „Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése” és az 1.4. „A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével” intézkedéseken tapasztalt túlszerződés is.

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

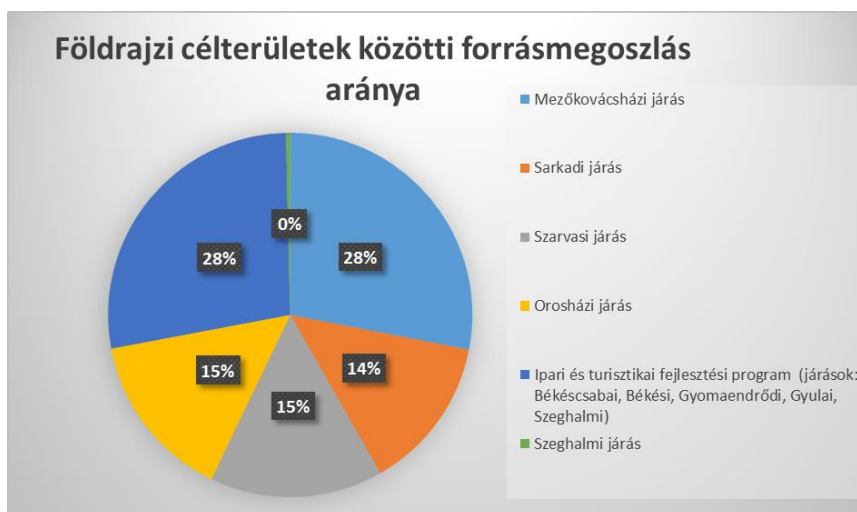
A Sarkadi járásnál az 1.3. „A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés” keretfelhasználása ugrik ki látványosan.

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

A gazdaságilag fejlettebb térségek kezelése

A 2014-2020-as fejlesztési ciklusban előrehaladva egyre bátrabban alkalmaztuk a földrajzi lehatárolás eszközét. 2016-ban a gazdasági növekedés célratartó programjaként a vármegye két gazdaságilag legfejlettebb járására – az Orosházi-, és Szarvasi számára került külön-külön önálló 4,00 - 4,00 milliárd forint elkülönítésre, majd az ipari -, és turisztikai potenciált növelő fejlesztési programra került 7,304 milliárd forint elkülönítésre a Békéscsabai (MJV nélkül), a Békési, a Gyomaendrődi, a Gyulai és a Szeghalmi járások javára.

Forrás: ITP 2014-2020 2.6

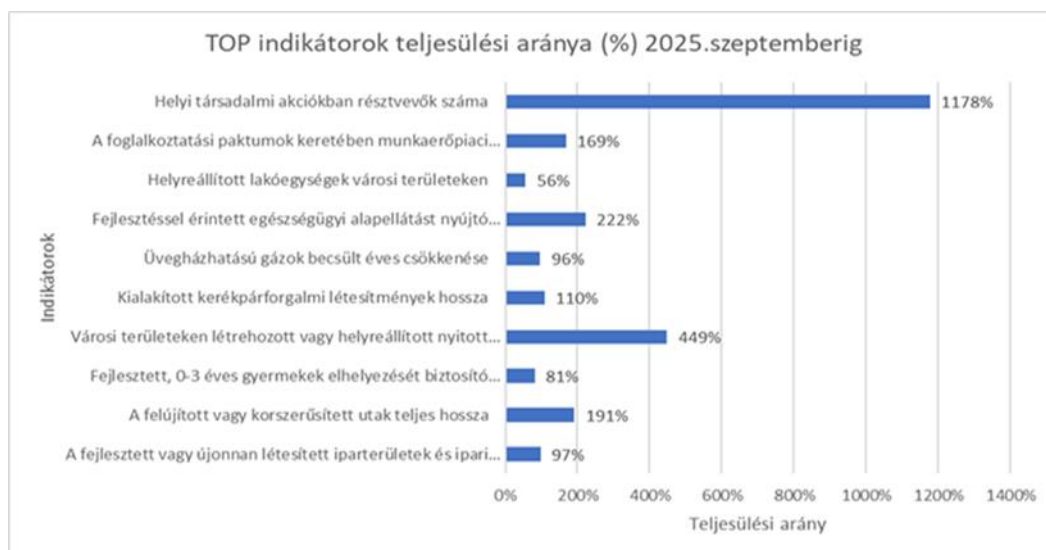
Az említett járások települései tehát a lehatárolásokat követően szintén csak járáson belül versengtek egymással, így hatékonyabbá téve a vármegyei és várostérségi célok teljesülését. A támogatott projektek összköltségeinek területi összehasonlításakor látható, hogy az ipari és turisztikai fejlesztési program keretében kimagasló mértékben hasznosult támogatás a Gyulai járásban, míg a gazdasági növekedés célratartó programja érdekében az Orosházi és Szarvasi járásokban hasonló arányban kötöttek szerződéseket.

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

Az ITP-ben vállalt vármegyei eredményindikátorok teljesülésének vizsgálata

A vármegyei ITP-ben a megyéknek a megítélt forrásokhoz mérten eredményindikátorokat kellett vállalnia, melynek időközi mérésére az Irányító Hatóság részéről 2018. év végén került sor. A Békés vármegyei indikátorvállalások állásáról az Irányító Hatóság 2025.07.01.-i adatai alapján készítettünk kimutatást.

Forrás: saját szerkesztés 2025.07.01-i IH adatszolgáltatás alapján

„A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe” indikátor tekintetében a vármegye a 2023. évre 102,36 ha indikátor érték teljesítését vállalta, a szerződéses állomány szerinti vállalási érték 2023. évre 111,03ha. Ehhez mérten 2025.év közepén 97%-os teljesítéséről beszélhettünk.

A „Felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza” indikátor esetén a 2025.július 1-i adatok alapján a megvalósult 48,48 km a 2023. évi célérték 191%-os teljesítését jelenti.

A „Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma” indikátor Békés vármegye által teljesítendő 2023. évi célértéke 852 db férőhely. A települések által 2025. közepéig teljesített indikátor 693 fős értéke elmaradt az előzetesen vállaltaktól (annak csupán 81%-át éri el), melynek legfőbb oka, hogy a TOP-1.4.1-15 és TOP-1.4.1-16 számú felhívások esetében a fő cél új bölcsődei férőhelyek kialakítása, fejlesztése lett volna, azonban a megkötött Támogatási

Szerződések jelentősebb része óvodák felújítására, bővítésére fókuszált. Az indikátor teljesülését segítette elő a 2840 millió Ft keretösszeggel 2019. évben megjelentetett TOP-1.4.1-19 számú felhívás, mely már kizárólag a bölcsődei férőhelyek fejlesztésére került meghirdetésre. A későbbi benyújtások miatt 18 db projekt még 2022-ben is megvalósítás alatt volt. A szerződéses állomány szerinti vállalási érték 81%-os teljesülést ígér, de a célérték teljes mértékű elérése a 3 szakaszos meghirdetés ellenére sem teljesült.

A „*Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek*” indikátor 2023. évi 95 128,32 m²–es célértékéhez viszonyítva 449%-os teljesítésénél tart a program 2025 nyarán. Az indikátor értékéhez 17 db projekt járult hozzá. Az adatszolgáltatáskor elfogadott tényértékkel 17 db projekt rendelkezett, ezek közül 1 kivételével minden projekt (jóval) magasabb tényértéket rögzített a záró szakmai beszámolójában, mint a TSZ-ben rögzített vállalási érték. Számszaki hibát az IH nem talált a tényértékek felülvizsgálata során, ugyanakkor előfordult, hogy egy projekt extrém értékű indikátort vállalt, vagy az ellenőrzés a tényérték hibás vállalási és tényérték rögzítését tárta fel, melynek KSZ általi felülvizsgálata folyamatban van.

A „*Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza*” a 2023. évi 48,25 km-es célértékhez viszonyítva 2025.közepén a megvalósítás 110%-on állt.

Az „*Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése*” indikátor 2023. évi célértéke megvalósításában a 2025 évközepe adatok alapján 96%-on álltunk. Bár a ciklus második részében vártuk, hogy az elért indikátor érték még növekedni fog, sajnos ehhez nem szolgáltatott kedvező környezetet az, hogy a napelemes fejlesztések hálózatra csatlakozása 2022-ben akadályba ütközött.

A megyében a „*Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma*” indikátor teljesülésében a 2023. évi 63 db-os célértéket nézve 2025.július 1-én 140 db megvalósult ellátási számmal 222%-on álltunk, ezzel kétszeres mértékben túlteljesítve a vállalat.

A „*Helyreállított lakóegységek városi területeken*” indikátor 2023.évi 89 lakóegységnyi célértékhez képest a 2025. nyári adatok alapján 56%-os volt a teljesülés annak ellenére is, hogy 2020-ban ismételt meghirdettük a felhívást. Az indikátor teljesülését erősen nehezítette, hogy a kiszolgáló TOP-4.3.1-16 számú ERFA felhívás megvalósítása összekapcsolódott a TOP-5.2.-1-15 számú ESZA felhívással, ahol a COVID-19 járványhelyzet komoly átütőhatásokat tett szükségessé a személyes találkozókkal járó tevékenységeket érintően. Az érdemi alulteljesülés a forrásárnyos indikátortervezés és a módszertan megalapozottságának hibáit veti fel.

Az „*A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma*” Integrált Területi Program szerinti 2957 fős indikátorteljesítése a vármegyei és a 9 db helyi paktum együttes vállalását várja. A COVID-19 vírus 2020. évi megjelenése, illetve 2021. évi tetőzése ezen, foglalkoztatást segítő projektek megvalósításának a fontosságát erősítette. Valószínűsíthetően a foglalkoztatási paktumra történő forrásemelés további résztvevőkkel növelte meg a tényértéket, aminek köszönhetően a 2023. évi célértéket 169%-os értékkel túlteljesítette a vármegye.

A „*Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma*” 2023. évi célértéket, 9114 főt vármegyénkben 1178%-os értékkel teljesítette túl a program 2025 közepéig. Itt az indikátor módszertanának változása és tisztázatlansága okozhatja a tervezési és tényértékek közötti nagymértékű anomáliát.

TOP prioritás	Indikátor neve	Indikátor azonosítója	Mértékegysége	A megye által vállalt célérték (2023)*	A szerződéses állomány szerinti vállalási érték 2023-ra**	Teljesítési arány 2023-ra (%)**	A szerződéses állomány szerinti tényérték	Teljesítési arány (%)
1. Tervezői gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	PO01	ha	102,36	111,03	108%	99,68	97%
	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	CO14	km	25,32	48,48	191%	48,48	191%
2. Vállalkozásbarát, népeségmegtartó településfejlesztés	Feljesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	PO20	db	852	693,00	81%	693,00	81%
	Városi területeken létesített vagy helyreállított nyitott terek***	CO38	m ²	95 128,32	144 934,86	152%	426 770,35	449%
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	PO09	km	48,25	63,77	132%	53,05	110%
	Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	CO34	tonna CO ₂ egyenérték	7 526,03	7 062,40	94%	7 236,86	96%
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	Feljesztéssel érintett egészségügyi/ alapellátást nyújtó szolgálatok (beme: háziorvos, házgyermekorvos, fogorvos, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	PO10	db	63	141,00	224%	140,00	222%
	Helyreállított lakóegységek városi területeken	CO40	lakóegység	89	50,00	56%	50,00	56%
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaadói programokban résztvevők száma	PO25	fő	2 957	4 156,00	141%	4 988,00	169%
	Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	PR29	fő	9 114	68 115,00	747%	107 391,00	1178%

*Az adatok forrása a 1612/2016. (XI. 8.) Korm. határozat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósuló integrált területi programok jóváhagyásáról.

**A szerződéses projekti állomány vállalása alapján számított előrelátás.

***Az indikátor értéktől 17 db projekt járul hozzá. Jelenleg elfoglaltított tényértékek 17 db projekt rendelkezik, ezek közül 1 kivételével minden projekt (jóval) magasabb tényértéket rögzített a záró szakmai beszámolójában, mint a TSZ-ben rögzített vállalási érték. Számszaki hibát az IH nem talált a tényértékek felülvizsgálata során, ugyanakkor a TOP-2.1.2-16-B51-2017-00010 azonosítószámú, 2016 infrastruktúra fejlesztése Szarason a fennmaradó fejlődés érdekében című projektnek extrém értékű a tényérték (250 238 m²), illetve az EUTAF 2023. évi rendszerezésmódra során a TOP-2.1.2-16-B51-2017-00011 azonosítószámú, Ökológiai fejlesztések a környezetudatosság jegyében Sarkadon című projekt esetében hibás vállalási és tényérték rögzítést tárt fel, melynek KSZ általi felülvizsgálata - szükség esetén javítása - folyamatban van.

Költségnövekmények kezelése

A projektek megvalósítása során felmerült költségnövekményekről a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 86. § és 87. § (1) bekezdés c) pontjában, továbbá az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1) Korm. rendelet (a továbbiakban: költségnövekmény rendelet) 3. §-ában foglaltakra figyelemmel az Irányító Hatóság saját hatáskörben dönt vagy Kormánydöntésre küldheti. A többlettámogatási igény döntéshozó elé történő terjesztéséhez szükséges a területi szereplő támogatásra vonatkozó állásfoglalása.

Az IH kimutatása szerint a TOP felhívások kapcsán 2025. szeptember 15-ig 225 db költségnövekmény tekintetében született pozitív döntés, 3 db kérelem ügye folyamatban van és 15 esetben elutasította a kérelmet a támogató. 186 db kérelem 7.271.125.817 Ft összegben a TOP forráskeretét terhelte meg, további 49 esetben 1.065.247.456 Ft-nyi, az operatív program által nem támogatható költségnövekmény a hazai költségvetés XIX. fejezeti előirányzata terhére került támogatásra. 30 db projekt második költségnövekmény igénye is támogatva lett, 2 db pályázat esetében a harmadik többlettámogatásra is szükség volt a megvalósíthatóság érdekében.

Projektmenedzsment tevékenység

Békés Vármegye Önkormányzata és annak Hivatala a TOP projektek megvalósításában 2017.05.01.-től vesz részt. A vármegye valamennyi, azaz 9 járásában főként települési önkormányzatoknak, de országos önkormányzatnak, egyházközségnek és kft-nek is látott el projektmenedzsmenti feladatot konzorciumi együttműködés formájában.

2025. évben az Önkormányzat és Hivatalának saját projektjein kívül 4 partner 6 projektje számára lát/ott el projektmenedzsmenti feladatokat.

II. A 2021-27 közötti területi fókuszú európai uniós források felhasználásának tapasztalatai

Területi tervezés

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § aa) pontja alapján az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban - a vármegyei önkormányzat a megyei jogú városok önkormányzatainak bevonásával kidolgozza és határozattal elfogadja a vármegyei területfejlesztési koncepciót, illetve - a vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területrendezési terv figyelembevételével - a vármegyei területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően. Előzőek figyelembevételével 2020-ban megkezdődött a 2021-2027-es európai uniós fejlesztési ciklusra irányuló területi tervezés, ennek keretében a vármegyei területfejlesztési koncepció felülvizsgálata, az új területfejlesztési program elkészítése széleskörű partnerég biztosítása mellett. A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § ag) pontja, továbbá a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 29. § értelmében a területi szereplő az általa elfogadott területfejlesztési koncepció és program alapján, az abban megfogalmazott célokkal összhangban kidolgozza és végrehajtja az integrált területi programot; kidolgozza az integrált területi programszintű kiválasztási kritériumokat, figyelembe véve a programban és az e rendeletben meghatározott horizontális követelményeket. Véleményezi a területi kiválasztási eljárásrendben meghirdetésre kerülő felhívások tervezetét, és meghatározza a területi értékelési szempontokat. Részt vesz a döntés-előkészítő bizottság ülésén, vagy az e rendeletben meghatározott esetben a területi jellegű értékelési szempontokat értékeli és az irányító hatóság elé terjeszti; adatot szolgáltat az irányító hatóság részére az éves fejlesztési keret összeállításához; végrehajtja az integrált területi programot, amelynek keretében a monitoring feladatainak ellátása céljából a kedvezményezettől és az irányító hatóságtól a támogatott projektekkel összefüggésben adatszolgáltatást kérhet; részt vehet a projektfejlesztésben.

A 2020-2021-ben lefolytatott előkészítő munka eredményeként elkészült „Előzetes ITP 2021-2027” 1.0 változatát a Békés Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése 9/2021.(VI.23.) KGY.sz. határozatával, majd a Kormány a 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozattal fogadta el. Ezt alapul véve indult meg az aktuális uniós ciklus forrásfelhasználása vármegyei szinten. Ezt követően több alkalommal került sor a dokumentum módosítására.

Elfogadott ITP verziószáma	Vármegyei közgyűlési határozat száma	Kormányhatározat száma
v 1.0	9/2021.(VI.23.) KGY.sz. határozat	1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat
v 2.0	47/2022. (V. 26.) KGY.sz. határozat	-
v 3.0	14/2023 (III.28) KGY.sz. határozat	1196/2023. (V. 15.) Korm. határozat
v 4.0	33/2024.(V.16) KGY.sz. határozat	1274/2024. (IX. 12.) Korm. határozat
v 5.0	a 94/2024. (XI.29.) KGY.sz. határozat	1044/2025. (III. 5.) Korm. határozat

2025.évi aktualitások:

A TOP Plusz forrásainak első meghirdetéseit követően kialakított forrásátcsoportosítási kezdeményezéseinket a támogató a programmódosítás és a vele járó újraértékelési folyamat miatt évekig elutasította. A TOP Plusz első felhívásai ugyanis 2021-ben jelentek meg az operatív program folyamatban lévő tárgyalásai mellett, azonban az Európai Bizottság több jelentős módosítást is kérve, csak 2022 decemberben fogadta el a Terület- és Településfejlesztési Operatív Plusz Programot. Ezt követően sor került a végleges programnak megfelelő kiválasztási kritériumok kidolgozására. Mivel ezen elfogadás során jelentős kiegészítések történtek, az elszámolhatóság érdekében a támogatási kérelmek újraértékelése vált szükségessé. Az újraértékelt projektek pontszámában bekövetkezett változások miatt több konstrukció esetében is sorrendváltozás történt, amely a korábban már támogatott, de az újraértékelést követően az ITP-ben meghatározott keretből kiszoruló kérelmek esetében hazai forrás bevonását tette szükségessé vármegyéinkben cc. 1,9 Milliárd Ft összegben.

2025. tavaszán egy sokszereplős és partnerségben lebonyolított előkészítési folyamat kezdődött. A cc. 9,8 Milliárd Ft-os szakasznyitási csomag kialakítása során kiemelten kerültek figyelembevételre a kedvezményezett települések átcsoportosítási és szakasznyitási igényei, de alapelveként minden olyan felhívás meghirdetését kezdeményeztük, ahol projekt szempontból értelmezhető forrás állt rendelkezésre. A projekt szempontból kis összegű források intézkedéseken és forrásfelhasználási módokon belül kerültek összevonásra a hatékonyság érdekében, azon maradványok pedig, amelyeket a programszintű korlátok miatt nem lehetséges átcsoportosítani, várakozó státuszba kerültek.

Felhívások előkészítése, véleményezése

2021.év elejétől a TOP Plusz felhívásainak tartalmi, szakmai véleményezése a MÖOSZ-on keresztül valósult meg, ezzel párhuzamosan zajlott vármegyei önkormányzati hatáskörben a felhívások területspecifikus mellékleteinek és azok pontozási rendszerének összeállítása. Az irányító hatósággal közösen végzett munka eredményeként az első 13 felhívás 2021 októberétől folyamatosan került meghirdetésre és több szakaszban kínált lehetőséget a támogatási kérelmek benyújtására.

A fenntartható várostérségek pályázataikat 2025.március 31-ig tudták benyújtani, mert az Irányító Hatóság döntése alapján a felhívásaik addig voltak nyitva.

A standard és kiemelt forrásfelhasználási módokon a maradványforrások felhasználása érdekében 2025-ben meg-, illetve újraindításra kerültek a következő felhívások: TOP_PLUSZ-1.2.1-21 Élhető települések, TOP_PLUSZ-1.2.3-21 Belterületi utak fejlesztése, TOP_PLUSZ-2.1.1-21 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, TOP_PLUSZ-3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések, TOP_PLUSZ-3.3.1-21 Gyermekeket támogató humán infrastruktúra,

TOP_PLUSZ-3.3.2-21 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra, TOP_PLUSZ-6.1.4-23 Aktív turizmus fejlesztése. További 4 felhívást a támogató a folyamatban levő újraértékelések miatt nem engedett újranyitni, ezért várhatóan 2026-ban kerülhet erre sor a TOP_PLUSZ-1.2.2-21 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) és TOP_PLUSZ-3.1.2-21 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+), valamint a TOP_PLUSZ-6.1.1-21 Helyi gazdaságfejlesztés és TOP_PLUSZ-6.1.3-21 Helyi és térségi turizmusfejlesztés felhívások esetén.

Döntés-előkészítő bizottság

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet által felhatalmazva 2025-ben 6 alkalommal, 9 felhívás összesen 194 db támogatási kérelme vonatkozásában ülésezett a DEB. 3 alkalommal 6 felhívást érintően az újraértékelést követő ismételt döntéshozatalra került sor, 3 alkalommal 3 felhívás esetén az aktuálisan benyújtott kérelmekről döntöttek a bizottság tagjai. 2025-ben összességében 109 db kérelem esetén született támogatói döntés, melyek közül a pozitív döntések 19,468 Mrd Ft keretet használtak fel, ezen belül 18,679 Mrd Ft-ot a vármegyei TOP Plusz forráskeretből, 631,853 millió Ft-ot hazai támogatásból. A fenntartható várostérségek pályázatairól nem a DEB, hanem közvetlenül az Irányító Hatóság dönt, náluk 2025-ben 14,219 Milliárd Ft összegben lettek pályázatok támogatva.

Intézkedések és forráskeretek

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló Előzetes Integrált Területi Programok jóváhagyásáról szóló a 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat Békés vármegye forráskeretét 94,798 Mrd Ft-ban állapította meg.

A forráskeret intézkedések közötti megosztását az ITP 2021-2027 részletezi:

TOP Plusz intézkedések	Intézkedés forráskerete (Ft)
1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	-
1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások	23 797 917 284
1.3 Fenntartható városfejlesztés	11 348 161 368
2.1 Klímabarát vármegye	10 247 607 362
3.1 Megyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemei)	9 033 561 550
3.2 Fenntartható városfejlesztés (ESZA+ elemei)	2 432 438 450
3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)	11 667 011 277
3.4 Fenntartható humán infrastruktúra (ERFA)	3 719 210 183
6.1 Helyi gazdaságfejlesztés	20 122 567 627
6.2 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	2 429 524 899
Összesen	94 798 000 000

Forrás: ITP 2021-2027 5.0.

Békés vármegye a fejlesztési célterületek kijelölése során a releváns útmutatóban meghatározott forrásfelhasználási módok közül az alábbi három alkalmazása mellett döntött: fenntartható városfejlesztés forrásfelhasználási mód, földrajzi célterület forrásfelhasználási mód, kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási mód.

A vármegyei forráskeret megosztása az egyes forrásfelhasználási módok között az alábbiak szerint került kialakításra:

Forrásfelhasználási mód	Allokált forrás (Mrd Ft)	Forrás aránya a megyei forráskereten belül (%)
I. A fenntartható városfejlesztés forrásfelhasználási mód	24,405	25,74%
Békéscsabai járás	16,772	17,69%
Gyulai járás	7,633	8,05%
Földrajzi célterület forrásfelhasználási mód (II-VIII. forrásfelhasználási módok)		
II. Békési járás földrajzi célterület	6,977	7,36%
III. Gyomaendrődi járás földrajzi célterület	5,205	5,49%
IV. Mezőkovácsházai járás földrajzi célterület	9,117	9,62%
V. Orosházi járás földrajzi célterület	10,504	11,08%
VI. Sarkadi járás földrajzi célterület	5,386	5,68%
VII. Szarvasi járás földrajzi célterület	5,510	5,81%
VIII. Szeghalmi járás földrajzi célterület	5,864	6,19%
IX. Kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módja	21,506	22,69%
X. Fejlesztési cél forrásfelhasználási mód – aktív turizmus fejlesztése	0,323	0,34%
	94,798	100,00%

Forrás: ITP 2021-2027 5.0

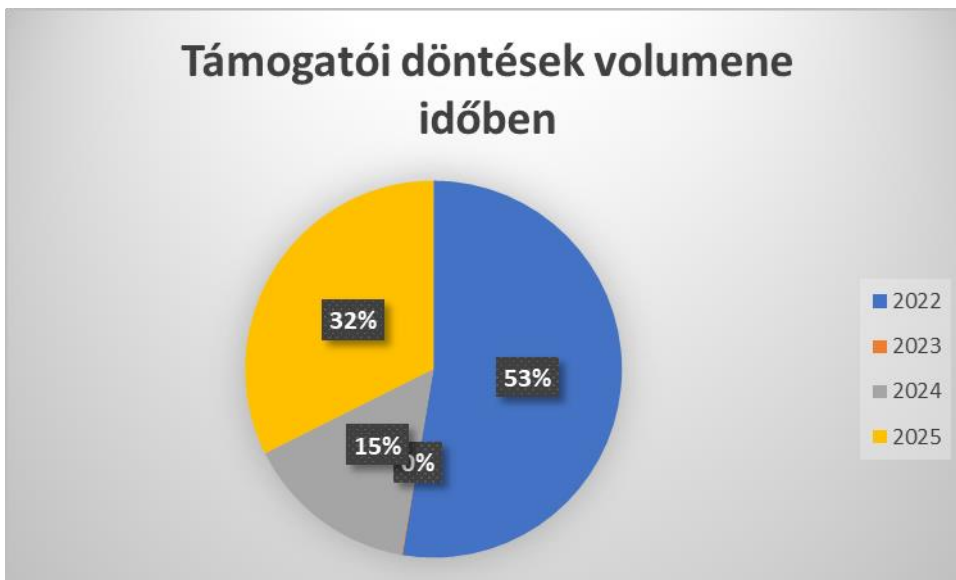
Forrásfelhasználás elemzése

2025 év végéig valamennyi felhívás meghirdetésre került, ahova az ITP forrást allokált. A benyújtott támogatási igények 82%-a kapott támogatási döntést, majd ezek 94 %-a szerződött le 2025 őszéig.

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

A támogatói döntések több ütemben zajlottak: a legnagyobb volumen az első meghirdetési hullámot követően 2022-ben született cc. 40 Mrd Ft-os támogatási összegben, majd a második meghirdetéseket 2024-ben egy kisebb 11,3 Mrd Ft-os döntési csomag követte, végül az újraértékeléseket követően 2025-ben 24,5 Mrd Ft került támogatásra.

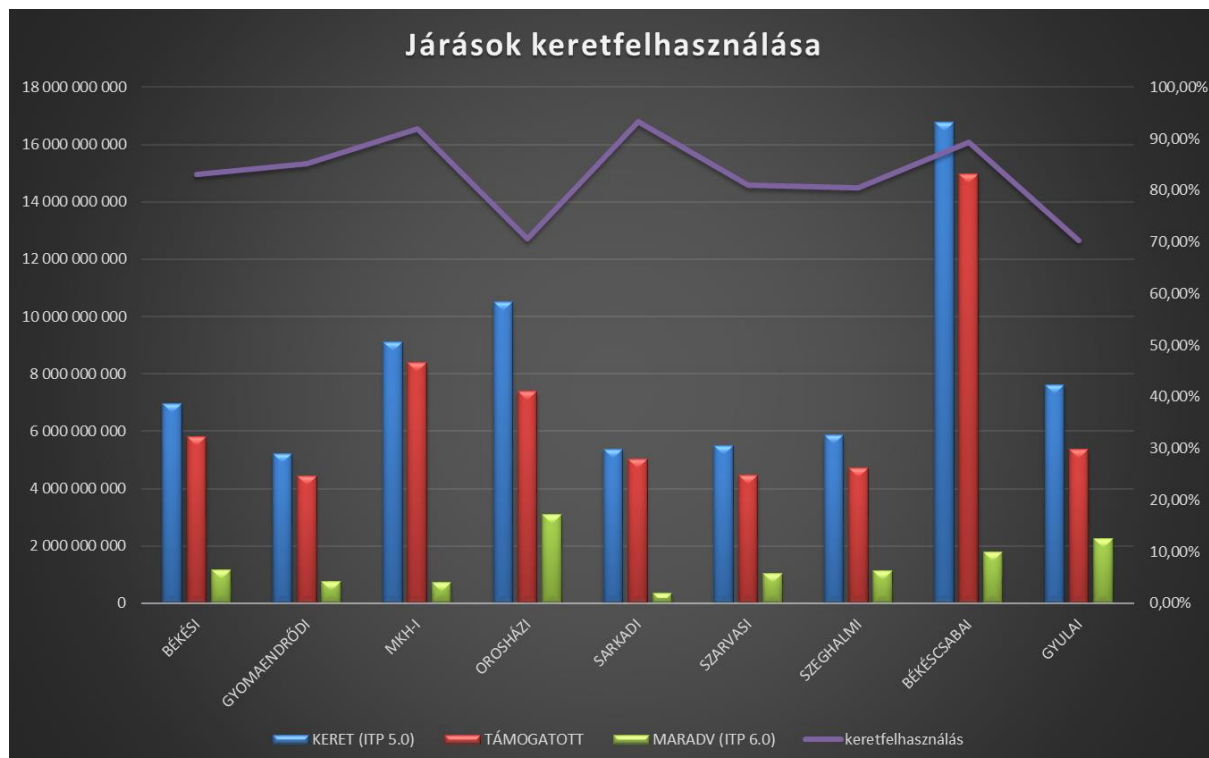

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

2025 harmadik negyedévének végére a teljes vármegyei keret 70%-a került szerződésekkel lekötésre, a forráskeret 30 %-a nem került még felhasználásra. Ez főként a fenntartható városrészek későbbi ütemben történő pályázat benyújtásával van direkt összefüggésben, hiszen az FVS-területekről csak jóváhagyott stratégia alapján, az ahhoz illeszkedő támogatási

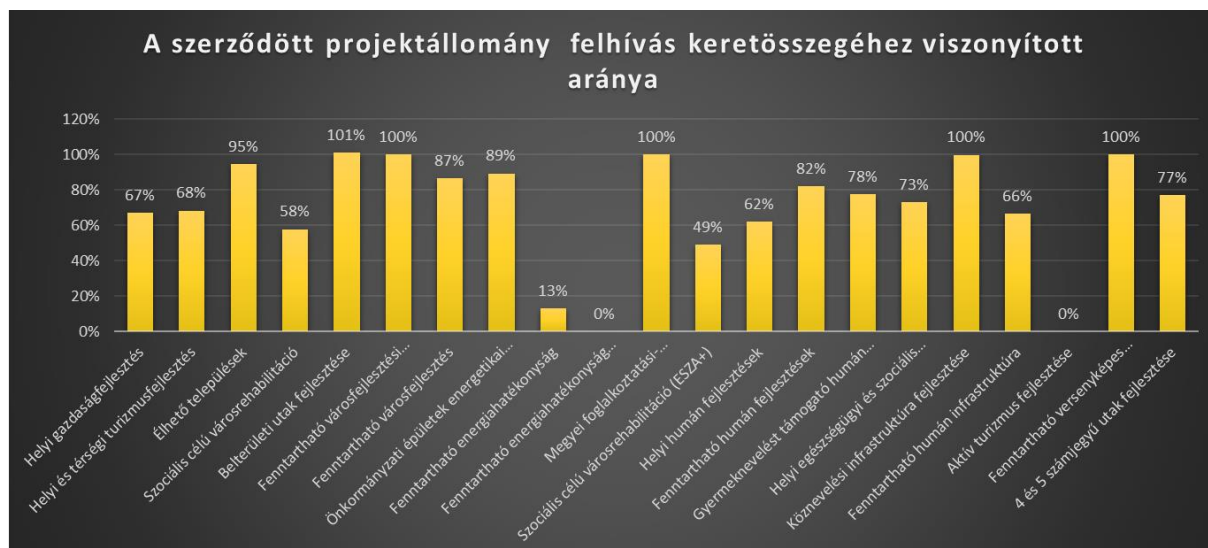
kérelmekkel tudtak pályázni 2023-tól. 2025.szeptemberében Békés vármegyében összességében 328 db projekt rendelkezett szerződéssel, ezek 6%-a pedig már le is zárt.

A szerződött forráskeret túlnyomó többségét a Békési, Gyomaendrődi, Mezőkovácsházai, Sarkadi, Szarvasi, Szeghalmi járások várostérségeiben kötötték le. Az egyes forrásfelhasználási módok keretfelhasználási rátáját tekintve megállapítható, hogy 2025 őszére mindenhol legalább 70%-át felhasználták a keretüknek, az Orosházi és Gyulai térségekben 70% közeli a felhasználás intenzitása, a Békési, Gyomaendrődi Szarvasi és Szeghalmi térség 80-90% körüli aránynál járt, magas, 90% körüli értéken áll Békéscsabai várostérség és 93 % körüli aránnyal élen jár a Mezőkovácsházai és a Sarkadi komplex programmal fejlesztendő térségünk.

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

A keretfelhasználás tematikus vizsgálatokor 4 kategóriába sorolhatók a felhívások. A keretösszeghez viszonyított lekötött források aránya alapján 100%-os értékkel teljes felhasználást mutatnak a „Belterületi utak fejlesztése”, a „Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása”, a „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” és a „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése „felhívások. 80-100 %-kal közel teljes lekötésűek az „Élhető települések”, a „Fenntartható városfejlesztés”, az „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése”, a „Fenntartható humánfejlesztés” felhívások, 60-80%-os lekötés között jár a „Helyi gazdaságfejlesztés”, a „Helyi és térségi turizmusfejlesztés”, a „Helyi humán fejlesztések”, a „Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése”, a „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése”, a „Fenntartható humán infrastruktúra” és a „4 és 5 számjegyű utak fejlesztése” című felhívások teljesítése. Kritikusnak tekinthető a 60% alatti értékkel a „Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)” felhívás és a „Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)” felhívások szerződési aránya és várhatóan tervezési feladatot jelent a „Fenntartható energiahatékonyság” felhívások eredménytelensége is. Az „Aktív turizmus fejlesztése” felhívás szerződéskötése 2026-ban történt, így azt a következő értékeléskor lehet figyelembe venni.

Forrás: saját szerkesztés az IH 2025.09.15-i adatszolgáltatása alapján

Az ITP-ben vállalt vármegyei eredményindikátorok teljesülésének vizsgálata

A rendelkezésre álló tényadatok hiányossága miatt az elemzés egyelőre nem végezhető el.

Célrendszerhez történő hozzájárulás

A rendelkezésre álló tényadatok hiányossága miatt az elemzés egyelőre nem végezhető el.

Projektmenedzsment tevékenység

Hivatalunk a TOP_PLUSZ felhívások esetében benyújtott projektek megvalósításában is hatékonyan közreműködik.

A megállapodások alapján 2025. évben 74 db projekt esetében látott el projektmenedzsmenti feladatokat cc. 10,912 Mrd Ft összegben.

III. Monitoring Bizottságokban végzett munka értékelése

Molnár Sándor, a MÖOSZ Közgyűlése által a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Monitoring Bizottságába, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz Monitoring Bizottságába, valamint a Területi Kiválasztási Kritériumok Albizottságba delegált állandó tag, továbbá a Gazdaságfejlesztési Operatív Program Monitoring Bizottságába, valamint a Gazdaságfejlesztési Operatív Program Plusz Monitoring Bizottságába delegált póttag tájékoztatója a Monitoring Bizottságokban 2025-ben végzett munkáról.

2025. január 22-én az online térben megtartott ülésen a TOP Plusz Monitoring Bizottság tagjai és meghívott szakértők vettek részt. A megbeszélésen áttekintésre került az értékelés háttere, célja és jogszabályi kerete, valamint a kapcsolódó nemzeti, ágazati és városi stratégiák. A résztvevők megvitatták a társadalmi-gazdasági helyzetképet, az országspecifikus ajánlásokat és a program végrehajtását akadályozó külső tényezőket. Bemutatásra került a programvégrehajtás aktuális állapota, az eddigi döntések, eredmények és végrehajtási nehézségek. A felülvizsgálat eredményeként programmódosítási javaslat körvonalazódott, az egyeztetés összességében hasznosnak bizonyult.

Területfejlesztési konferenciára került sor 2025. február 28-án Ózdon, Gyár utca 1 száma alatt, a Digitális Erőműben.

2025. január 29-én a GINOP Plusz Monitoring Bizottságának, a félidei felülvizsgálattal kapcsolatos első tájékoztatójára került sor online keretek között.

2025. január 29-én, az albizottsági ülésen a TKR Albizottság tagjai, az irányító hatóság képviselői, valamint meghívott szakértők vettek részt. Az ülésen elfogadásra került a napirend, majd döntés született az albizottság ügyrendjének módosításáról és a 2025. évi munkaterv jóváhagyásáról. A résztvevők áttekintették a DEB menetrend alakulását, valamint megvitatták a DEB-részvétel eddigi tapasztalatait. Bemutatásra kerültek az FVS városok – különösen Komló – projektkiválasztási gyakorlatai, továbbá a vármegyei részvétel tapasztalatai a TKR eljárásrendben. Az ülés végén egyeztetés történt a következő ülés tervezett időpontjáról, a tanácskozás összességében hasznos és előremutató volt.

2025. február 25-én ESZA Plusz című workshopot tartottak. Az előadások többek között a TOP_Plusz-3.1.3-23 „Helyi humán fejlesztések” c. felhívás és a TOP_Plusz-3.1.2-21 „Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)” c. felhívás bemutatását érintették, szó volt az ESZA Plusz adatgyűjtésről, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság tapasztalatainak ismertetéséről, az Európai városi tapasztalatcsere programokról és jó gyakorlatokról.

2025. március 4-én az Irányító Hatóság online felkészítő napot tartott a monitoring bizottsági ülésen tárgyalt témák részletes átbeszélésére. Témák: A TOP Plusz program félidei felülvizsgálatának bemutatása, a felülvizsgálat eredménye, programmódosítási javaslat bemutatása, kérdés–válaszok; A TOP_Plusz-3.2.1-23 Fenntartható humán fejlesztések felhívás kiválasztási kritériumainak bemutatása, (Makó város, Szolnok MJV és térsége, valamint Tatabánya MJV), kérdés–válaszok.

2025. március 5-én „Alap- és középfokú köznevelés infrastruktúrájának korszerűsítése” című workshop került megrendezésre.

2025. március 13-án TOP Plusz Monitorin Bizottsági ülésen vettek részt a tagok, mely az - 1139 Budapest, Váci út 81-83. szám alatt került megrendezésre. A legfőbb előadások a következők voltak: Tájékoztató a Monitoring Bizottság tagságában történt változásokról; A TOP Plusz program félidei felülvizsgálatának bemutatása, a felülvizsgálat eredménye, programmódosítási javaslat bemutatása és vita; TOP Plusz kiválasztási kritériumok bemutatása, megtagyargyálása és elfogadása a következő felhívásokra vonatkozóan .

2025. március 13-án került megrendezésre a GINOP Plusz Monitoring Bizottság soron következő ülése Budapesten, a Center Point Irodaház konferenciatermében.

2025. április 16-án online térben történő TKR albizottsági ülés volt, ahol beszámolókat hallottunk a DEB menetrend alakulása és az újraértékelések előrehaladása, A DEB részvétel tapasztalatainak megbeszélése, Az albizottság eddigi tevékenységének értékelése, FVS városok beszámolója a projekt kiválasztási tevékenységükről (Nyíregyháza MJV, Pécs MJV),Vármegyei részvétel a TKR eljárásrendben (Pest vármegye) címmel.

2025. június 5-én TOP Plusz Monitorin Bizottsági ülésre és szavazásra került sor. Előadásokat hallgattunk meg a TOP Plusz végrehajtás pénzügyi és szakmai előrehaladásának, az ITP módosításoknak, valamint a feljogosító feltételek teljesülésének bemutatása és megtagyargyálása, tájékoztatás az MTR státuszáról; Kiválasztási kritériumok bemutatása, megtagyargyálása és elfogadása; Tájékoztató az újraértékelések előrehaladásáról témákban. Több beszámoló hangzott el: Beszámoló a TKR Albizottság nyolcadik, kilencedik és tizedik üléséről;

Beszámoló a FETE Tematikus Bizottságnak a TOP Plusz MB előző ülése óta végzett munkájáról; Beszámoló az Energetikai Albizottságnak a TOP Plusz MB előző ülése óta végzett munkájáról; Beszámoló az Oktatási Albizottságnak a TOP Plusz MB előző ülése óta végzett munkájáról; A 2024. évi kommunikációs akcióterv megvalósításának bemutatása; Alapjogi felelős éves tájékoztatása; Tájékoztatás az értékelési tevékenységről; Az Európai Bizottság tájékoztatója a tagállamot érintő aktuális kérdésekről:

2025. június 18-án TOP Monitoring Bizottság ülésre került sor Budapesten a Center Point Irodaház konferenciatermében, a Váci út. 81-83. Szám alatt. Tájékoztató hangzott el a TOP zárás folyamatáról az abszorpcióról és a TOP-pal kapcsolatos auditokról és bemutatásra került a TOP zárójelentése.

2025. június 19-én került megrendezésre a GINOP Plusz Monitoring Bizottság következő ülése, melyen a delegált tag vett részt.

A TOP Plusz monitoring bizottságának következő ülése 2025. október 2-án volt Szegeden az IH Rendezvényközpont rendezvényközpontban, a Felső-Tisza part 2. szám alatt.

Főbb napirendek a következők voltak: A TOP Plusz végrehajtás pénzügyi és szakmai előrehaladásának, valamint a feljogosító feltételek teljesülésének bemutatása és megtárgyalása, tájékoztatás az MTR státuszáról; Tájékoztató az újraértékelések előrehaladásáról, A 2026. évi kommunikációs akcióterv bemutatása, vitája és elfogadása; Tájékoztató az értékelési tevékenységről és az értékelési terv felülvizsgálatának helyzetéről, A VOP_PLUSZ-4.1.5-24 projektben támogatást nyert civil tagok ernyőszervezeti tevékenységének bemutatása; Tájékoztató az állami beruházási törvény végrehajtási részletszabályairól és az érintett projektek állásáról, Tájékoztató a zöldinfrastruktúra tervsúri tapasztalatairól, Tájékoztató az Egészséges utcák felhívás Összevont Tervsúri tapasztalatairól, Beszámoló a FETE Tematikus Bizottságnak a TOP Plusz MB tavaly októberi ülése óta végzett munkájáról; Az Európai Bizottság tájékoztatója: Bizottsági javaslatok a 2027 utáni időszakra és a félidős felülvizsgálat jogszabályi keretének módosítása,

2025. november 4-én online formában került sor a TKR albizottság következő ülésére, ahol többek között a következő témákat érintettük: Az albizottság ügyrendjének módosítása; A DEB menetrend alakulása, a DEB részvétel tapasztalatainak megbeszélése; Az újraértékelési tevékenység értékelése, tanulságai; Az albizottság 2025. évi tevékenységének értékelése; A TEF beszámolója a szociális célú városrehabilitációs fejlesztések mentorálási tevékenységéről; A Klebelsberg Központ beszámolója a tankerületek projektkiválasztási tevékenységéről; Az albizottság 2026. évi munkatervének megtárgyalása; Tájékoztató a kerékpárosbarát tervsúri tapasztalatairól.

A GINOP Monitoring Bizottság soron következő ülése 2025. november 13-án került megrendezésre, online formában.

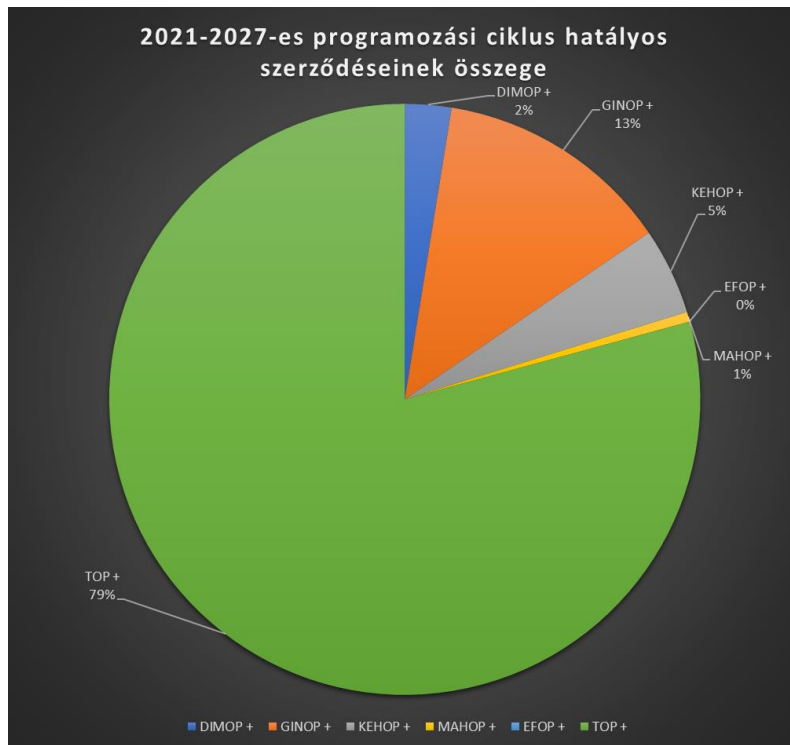
A GINOP Plusz 2026.évi Kommunikációs Akciótervről történő szavazás 2025. december 2.-i határidővel zajlott.

A TKR albizottság 2026. Évi munkatervének és ügyrendmódosításának jóváhagyása kapcsán a szavazás online térben, 2025. december. 18-i határidővel zajlott.

A monitoring tevékenységet a rendelkezésre álló adatforrások alapján tudtuk elvégezni.

I. Ágazati operatív programok forrásfelhasználásának elemzése

A palyazat.gov.hu adatai szerint 2025 végén Békés vármegyében a 2021-2027-es programozási ciklus 6 operatív programjából 85,6 Mrd Ft európai uniós támogatás felhasználása zajlott mintegy 716 db pályázat keretében. Ebből ágazati operatív programok keretében 364 db projekt volt megvalósítás alatt mindössze 17,786 Mrd Ft támogatás felhasználásával. Láthatóan a területi operatív program dominálja az időszakot, a forrásfelhasználás csak a TOP Plusz-ban tekinthető előrehaladottnak.

Forrás: saját szerkesztés a palyazat.gov.hu 2026.01.06-i adatai alapján

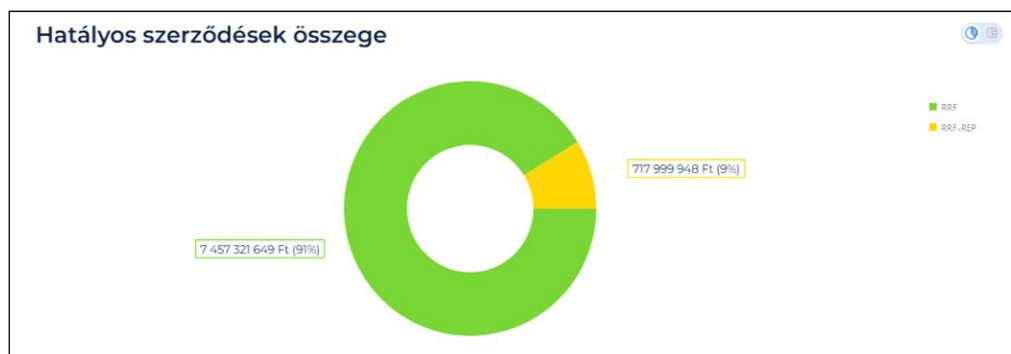
A vizsgált időszakban az ágazati programok közül vármegyénkben a **GINOP Plusz** minősült a legjelentősebb forrásnak, az ott meghirdetett 16 felhívásból nálunk 10 felhívásra nyújtottak be sikeres támogatási igényt a kedvezményezettek. Az összes szerződés 91,4%-át a GINOP 1.2 intézkedésen kötötték a vármegyei vállalkozások, hiszen ez a mikro- és kisvállalkozások fejlesztését célozza, különös tekintettel a leghátrányosabb helyzetű régiókra és a Szabad Vállalkozási Zónákra. A szerződéses állomány 34%-át a GINOP Plusz 1.2.2-22 „Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási Program”-ban kötötték a vállalkozások, 28,5%-át a GINOP Plusz 1.2.4-25 „Mikro- és kisvállalkozások támogatása a leghátrányosabb helyzetű régiókban, illetve a Szabad Vállalkozási Zónákban” felhíváson, 16%-át a GINOP Plusz 1.2.3-21 „A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása a leghátrányosabb helyzetű régiókban”, felhíváson, és közel 13%-át a GINOP Plusz 1.2.1-21 „A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása” konstrukción.

A **KEHOP Plusz**-ban a KEHOP Plusz-3.2.1-24 „Természetvédelmi beruházások – infrastruktúra, kommunikáció” felhíváson 5 projekt köt le a program forrásaiból cc.4 Mrd Ft-ot, ezzel támogatva a Natura 2000 területek, a védett természeti területek és a zöldinfrastruktúra megőrzését, az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartható hasznosítását biztosító ökológiai és infrastrukturális feltételek megteremtését és a kapcsolódó információs rendszerek fejlesztését.

A többi operatív program alárendeltnek tekinthető, közülük a **DIMOP_Plus-1.2.6-24 „KKV-k növekedési lehetőségeinek támogatása a digitális infrastruktúra és transzformáció elősegítésére”** felhívás emelhető ki, aminek keretéből 91 db szerződést kötöttek a vármegye kis- és középvállalkozói 467,695 millió Ft összegben, vagyis ettől a forrástól is a KKV-szektor erősödését lehet várni. A **MAHOP Plusz** programból a vármegye pályázatok zöme a „*Halastavak természeti érték-fenntartó szerepének támogatása*” céljából került benyújtásra szintén a vállalkozói rétegnek kedvezve, mivel a felhívás az ökológiai szolgáltatásokat biztosító akvakultúra előmozdítását támogatja, az ezen szolgáltatásokkal összefüggő többletköltségek és kieső jövedelem részleges kompenzációja révén.

II. Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz forrásfelhasználásának elemzése

A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) biztosít keretet Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervéhez. Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének célja elsősorban a koronavírus járvány gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása, illetve a gazdaság ellenállóképességének, fenntarthatóságának és a zöld és a digitális átmenettel kapcsolatos kihívásokra és lehetőségekre való felkészültségének a növelése. A magyar helyreállítási terv céljai között szerepel a 21. századi minőségi oktatás biztosítása, a hátrányosabb helyzetű települések és régiók fejlesztése, a gyermekvállalás támogatása, a felszíni és felszín alatti vízkészletek védelme, a klímaváltozás negatív hatásainak ellensúlyozása, az energiafüggetlenség és önállóság növelése, a körforgásos gazdaságra történő átállás biztosítása, a korszerű digitális technológiák alkalmazása és fejlesztése, valamint az egészségügyi szolgáltatások színvonalának növelése. Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve 2026-ig összesen 2 300 milliárd forintnyi stratégiai fejlesztési projektet foglal össze. A magyar helyreállítási terv teljes mértékben megfelel a közös uniós célkitűzéseknek és minden területen megjelennek a klímavédelmi és a digitalizációs fejlesztések.

Forrás: palyazat.gov.hu

A palyazat.gov.hu adatai alapján vármegyénkben az RRF program keretében 1544 db szerződést kötöttek főként természetes személyek 7,457 Mrd Ft-os uniós támogatásból.

A hatályos szerződések túlnyomó többsége az RRF programrészből került finanszírozásra. Itt kiemelkedik az RRF forrástömeg 60-át, 1424 db pályázatban felhasználó RRF-6.2.1-21-4 „*Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva*” című felhívás, ahol 2021-2022 fordulóján a lakossági kör volt jogosult 100% támogatásra.

A vármegyei RRF keret 10%-nál kisebb részét teszi ki az RRF-REP programrészt, ami lényegében az „*Otthonfelújítási Program Lakossági energiahatékonysági beruházások megvalósításához*” felhívás céljainak megfelelően kerülhetett felhasználásra 2025. elején szintén a lakosság számára elérhető módon.

III. Nemzetközi programok forrásfelhasználásának elemzése

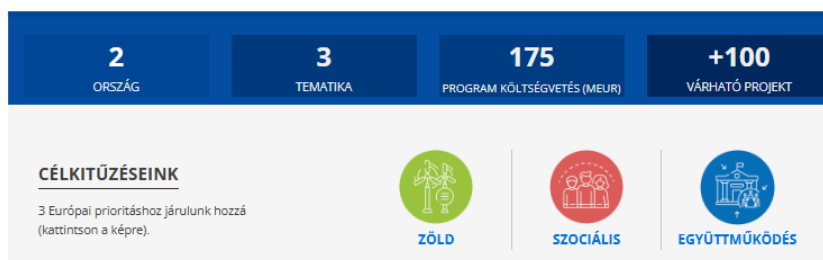
A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény 10. § alapján a vármegyei önkormányzat képviseli a vármegyét a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában; közreműködik a vármegyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel együtt – a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján – a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában; összehangolja a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját

Az Interreg VI-A Románia- Magyarország Program értékelése

1.A programok előrehaladásának vizsgálata 2025-ben – áttekintés

1.1 Az Interreg VI-A Románia–Magyarország Program fő mérföldkövei a 2023–2024-es időszakban

A Program fejlődése 2023-ban és 2024-ben folyamatos átmenetet mutatott az előkészítésből a teljes körű megvalósításba. 2023-ban hivatalosan létrejött a Monitoring Bizottság (MB), és kialakításra kerültek az összes szükséges működési rendszer, munkafolyamat és a Program eljárási keretrendszere. Az első nyílt felhívás, amely soft és infrastrukturális projekteket is tartalmazott, júniusban indult. 2024-ben a Program egy intenzív értékelési és szerződéskötési szakaszba lépett. Összesen 308 pályázat került értékelésre, köztük 11 Stratégiai Jelentőségű Művelet (OSI). A hatékony folyamat érdekében az értékelés szakmai bírálattal indult, és az adminisztratív, valamint jogosultsági ellenőrzés csak a minimum 65 pont feletti projektek esetében történt meg.

Forrás: palyazat.gov.hu

A Program szerződéskötési ütemtervének betartása érdekében az MB rendkívüli eljárást hagyott jóvá, amely lehetővé tette az MA és a JS számára a gyorsított értékelést és szerződéskötést. Ennek eredményeként minden OSI kiválasztásra és leszerződésre került 2024 decemberéig.

1.2 A megvalósítás előrehaladása 2025-ben

2025 meghatározó fordulatot jelentett a végrehajtás irányába. A projektek többsége már aktív megvalósítási szakaszban van. A Program struktúrái fokozták a kedvezményezettek támogatását – különösen az OSI-k esetében –, miközben erősítették a belső koordinációt és fejlesztették a kommunikációs eszközöket.

A Program láthatósága nőtt a weboldal és a közösségi média aktívabb használatával. Más Interreg programokkal is intenzívebbé vált az együttműködés, ami a gyakorlatok cseréjét és a működési következetességet segítette elő.

2025 egyik jelentős eredménye volt, hogy második egymást követő évben egy ROHU projekt, a ROHU-280 Co-Cultured: United through culture, REGIOSTARS döntős lett, tovább erősítve a Program európai szintű elismertségét.

2. Megvalósítási helyzetkép prioritások szerint

1. prioritás – Környezet

Összesen 21 projekt került leszerződésre, 44,3 millió euró ERFA értékben, amelyek a megújuló energiát (9 projekt, ebből 2 OSI), a klímaváltozás mérséklését és az alkalmazkodást (4 projekt, ebből 1 OSI), valamint a biodiverzitást (8 projekt) célozzák. Minden projekt a megvalósítási terv szerint halad, jelentős kockázat nem azonosítható.

2. prioritás – Társadalom

E prioritás keretében 26 projekt kapott támogatást, összesen 72,1 millió euró ERFA értékben. Ezek közül 11 kezdeményezés (8 normál és 3 OSI) az egészségügyi kihívásokra reagál, míg további 15 projekt (12 normál és 3 OSI) a kulturális örökség megőrzésére és a turizmus fejlesztésére összpontosít a programterületen.

3. prioritás – Együttműködés

Ez a prioritás 40 leszerződött projektet foglal magában, összesen 11,9 millió euró ERFA támogatással, köztük 2 OSI-t. Ezek a kezdeményezések kulcsszerepet játszanak az intézményi együttműködés és a közösségi partnerségek erősítésében a határ menti térségben.

Az első ROHU VI-A projekt sikeresen lezárta megvalósítási időszakát októberben, további öt projekt befejezése pedig decemberre várható.

3. Pénzügyi teljesítmény 2025-ben

Az Interreg VI-A Program teljes keretösszege 140,75 millió euró, amelyből 131,54 millió euró ERFA jut projektekre.

2025. november 24-ig a Program az alábbi eredményeket érte el:

- 87 támogatási szerződés aláírva.
- 130,50 millió euró ERFA kiválasztott projektekben (99,21%).
- 128,50 millió euró ERFA leszerződött projektekben (97,68%).
- 5,05 millió euró ERFA különböző ellenőrzési fázisban.
- 3,02 millió euró ERFA jóváhagyva az MA/JS által, ebből 1,7 millió euró benyújtva az Európai Bizottságnak 2025. november 11-én.
- További 0,56 millió euró ERFA a 7%-os technikai segítségnyújtás keretében.

Az MB stratégiai döntései – például a források növelése és az értékelési eljárások egyszerűsítése – kulcsszerepet játszottak a megvalósítás felgyorsításában.

A Program jó úton halad a 2025-ös N+3 cél (8,56 millió euró ERFA) teljesítése felé.

4. Intézkedések a forrásvesztés elkerülésére 2025-ben

2025-ben a Program struktúrái átfogó intézkedéscsomagot vezettek be az időben történő jelentéstétel, a megfelelő pénzügyi irányítás és a források teljes lehívása érdekében.

4.1 Kapacitásépítés és közvetlen támogatás

- 20 online képzés (2025 február–április), 1 025 résztvevővel.
- ROHU Talks rendezvények július–augusztusban mind a nyolc megyében, 330 résztvevővel.
- Heti online helpdesk, több mint 350 résztvevővel.

4.2 Monitoring és helyszíni látogatások

- OSI projektek helyszíni látogatása több megyében.
- Több mint 120 monitoring levél kiküldése.
- Havi jelentések az MB részére az N+3 cél teljesítéséről.

4.3 Átláthatóság és kommunikáció

- 10 írásos MB-eljárás, összesen 12 döntéssel.
- Pénzügyi előrehaladást bemutató webes felület.
- Folyamatos kommunikáció hírlevelek és helpdesk segítségével.
- Háromnyelvű projektoldalak kezelése.

4.4 MA utasítások

Három MA-utasítás született a jelentéstételi és ellenőrzési folyamatok felgyorsítására.

5. Az Interreg V-A Program helyzete

Az Interreg V-A Program a lezárási szakaszban van. A végső megvalósítási és fenntarthatósági jelentések ellenőrzése és jóváhagyása megtörtént. Egy nem működő projekt befejezte tevékenységeit. 2025-ben öt projekt nem működött, amelyeknek legkésőbb 2026 decemberéig teljesíteniük kell céljaikat. A záró végrehajtási jelentés frissítése folyamatban van az Európai Bizottság észrevételei alapján, a záró audit jelentés pedig végső szakaszban van.

6. Tervezett tevékenységek 2026-ra

2026-ban a Program struktúrái az alábbiakra összpontosítanak:

- A fennmaradó 1 millió euró ERFA leszerződése.
- Projektek folyamatos monitorozása és kockázatok korai azonosítása.
- A 2025-ben bevált intézkedések folytatása.
- Láthatósági és kommunikációs események az OSI-k számára.
- Személyes MB-ülés megszervezése.

7. A 2026-os pénzügyi cél (N+3)

A 2026-os N+3 célérték 20,2 millió euró ERFA. Az OSI projekteknek legalább 25%-os pénzügyi előrehaladást kell elérniük a támogatási szerződés aláírásától számított két éven belül, azaz 2026 decemberéig. A becsült visszaigénylés 2026. október 31-ig körülbelül 67 millió euró ERFA.

8. Következtetések

A Program 2025-ben erős eredményeket ért el mind megvalósítási, mind pénzügyi szempontból. A Program struktúrái és partnerei közötti szoros együttműködés biztosítja az N+3 célok teljesítését. 2026-ban is fennmarad ez a kooperatív megközelítés, amely támogatja a Program további sikerét és a rendelkezésre álló források teljes lehívását.

INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program 2021-2027 Monitoring Bizottsági tagság

Békés Vármegye Önkormányzata 2025-ben is részt vett az Interreg VI-A Románia-Magyarország Határon átnyúló Együttműködési Program 2021-2027 keretében európai területi együttműködési programokban. A program Monitoring Bizottságában tagként működött közre az önkormányzat képviselője révén, melynek működése folyamatos volt az elmúlt évben: írásos eljárásokon keresztül, illetve online üléseken került sor a fontosabb döntések meghozatalára.

Az INTERREG Románia-Magyarország Program célja a közös, román-magyar projektek finanszírozása, amelyek hasonló megközelítést, valamint innovatív megoldásokat követelnek, a határ mindkét oldalán felmerülő igények kiszolgálására, hozzájárulva a jogosult terület fenntartható fejlődéséhez. A támogatható határ-menti terület a következő vármegyét foglalja magába: Arad, Bihor, Satu Mare, és Timiș a román oldalon, illetve Békés, Hajdú-Bihar, Csongrád-Csanád és Szabolcs-Szatmár-Bereg, a magyar oldalon.

A 2021-2027-es időszakra szóló program stratégiai célkitűzése a zöldebb, ellenállóbb és összetartóbb határon átnyúló régió Románia és Magyarország között. A program teljes költségvetése közel 176 millió Euró, melyből 140,7 millió Euró ERFA támogatás, a nemzeti társfinanszírozások összege pedig összesen több, mint 35 millió Euró. A pályázható célkitűzések: megújuló energia, éghajlatváltozás és katasztrófareg megelőzés, biodiverzitás, egészségügy, kultúra és turizmus, közösségi alapú („people to people”) projektek. A források két típusú pályázati felhíváson keresztül érhetőek el: nyílt és korlátozott (stratégiai jelentőségű). A 2025. december 16-án online megtartott 5. Monitoring Bizottság ülés fontos mérföldkő volt az Interreg VI-A Románia-Magyarország program végrehajtásában. Kiváló alkalmat nyújtott az eddigi előrehaladás áttekintésére és a végrehajtás következő szakaszának előretekintésére. A Közös Titkárság értékelése szerint a projektpartnerek és a programstruktúrák folyamatos

elkötelezettségének és professzionalizmusának köszönhetően a program teljes működési kapacitását elérte, és a tervek szerint halad. A projektek hatékonyan valósulnak meg, a legfontosabb pénzügyi célokat elérték, és a román–magyar határvidéken egyre több kézzelfogható eredmény látható.

A legfontosabb eredmények:

- 86 projekt jelenleg megvalósítás alatt áll és jól halad;
- 1 projekt befejeződött, és még további 5 projekt zárása 2025 utolsó napjaira volt tervezve;
- a legfontosabb pénzügyi célokat sikeresen elérték;
- erős általános teljesítmény, N+3 kockázat nem azonosított.

Az Interreg ROHU VI-A program keretében a 2025. augusztusi adatok szerint összesen 84 db projekt nyert támogatást. Ebből 13 db projektben van Békés megyei érintett partner szervezet (vezető partnerként vagy projekt partnerként).

A nyertes projektek teljes költségvetése összesen kb. 161,6 millió EUR, ebből a Békés megyei projektek kb. 32,7 millió EUR-t tesznek ki, ez 20,25 %-ot jelent. Az elnyert támogatás tekintetében ez az arány 21,18%. Az 1-es célkitűzésen (környezet) ezek közül 6 db projekt valósul meg, a 2-es számún (társadalom) 3 db, a 3. számún (együttműködés) pedig 4 db.

Projektmegvalósítás tapasztalatainak értékelése

ROHU00621 Development of Network to Improve Health Status of Population – DENIM (Hálózatfejlesztés a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében)

Vezető partner:

Békés Vármegye Önkormányzata

Projekt partnerek:

Dr. László Elek Kórház és Rendelőintézet, Orosháza

Békés Vármegyei Központi Kórház

Arad Megye Önkormányzata

A projekt költségvetése:

9 013 225,62 EUR

Szerződött támogatás összege:

8 947 505,63 EUR

melyből:

- 7 210 580,48 EUR Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatás
- 1 736 925,15 EUR kormányzati társfinanszírozás

Támogatás mértéke:

99,27 %

melyből:

- 80,00 % Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatás
- 19,27 % kormányzati társfinanszírozás

A projekt befejezési dátuma:

A projekt 36 hónapos megvalósítási időszakot ölel fel várhatóan 2027.12.23-án zárul.

Fejlesztés tárgya, célja:

Békés Vármegye Önkormányzata, mint vezető partner az Interreg VI-A Románia–Magyarország Program keretében nyújtotta be pályázatát, amely pozitív elbírálásban részesült. A támogatást nyert „Development of Network to Improve Health Status of Population (DENIM)” című projekt konzorciumi formában kerül megvalósításra. A projekt célja, hogy elősegítse az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférést a határon átnyúló régióban,

javítsa a helyi egészségügyi rendszerek ellenálló képességét, és támogatást nyújtson a korai intervenció, valamint az integrált, közösségi alapú egészségügyi ellátás kialakításához.

Projekt tartalmának bemutatása:

A megvalósítás során a határon átnyúló régióban – különösen Békés és Arad megyében – több településen kívánjuk elérhetővé tenni az innovatív, minőségi egészségügyi szolgáltatásokat. A projekt keretében az alábbi tevékenységek valósulnak meg:

- Olyan egészségfejlesztő események és kampányok szervezése, melyek célja a korai diagnózis, prevenció és a rendszeres szűrővizsgálatok fontosságának tudatosítása.
- Innovatív digitális megoldások és adatvezérelt eszközök kidolgozása az integrált, közösségi alapú egészségügyi ellátás támogatására.
- Közös, határon átnyúló egészségügyi együttműködési hálózatok kiépítése a legjobb gyakorlatok megosztása és a partnerintézmények közötti szinergiák erősítése érdekében.
- Infrastruktúrafejlesztési beruházások, beleértve az egészségügyi létesítmények korszerűsítését és a szükséges technikai berendezések beszerzését, hogy az ellátás mindenki számára megfizethető és elérhető legyen.

ROHU00626 Innovative Surgical Unit and Emergency Hospitals in Arad and Békés counties - ISU-EMERG (Innovatív sebészeti osztály és sürgősségi kórházak Arad és Békés megyében)

Vezető partner:

Arad Megyei Tanács

Projekt partnerek:

Békés Vármegye Önkormányzata

Békés Vármegyei Központi Kórház

A projekt költségvetése:

9 013 225,83 EUR

Szerződött támogatás összege:

8 841 046,67 EUR

Támogatás mértéke:

98,09 %

melyből:

- 80,00 % Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatás
- 18,09 % nemzeti társfinanszírozás

A projekt tervezett befejezési dátuma:

A projekt 36 hónapos megvalósítási időszakot ölel fel várhatóan 2027.12.19-én zárul.

Fejlesztés tárgya, célja:

Az optimális egészségügyi menedzsment elősegítése Arad és Békés vármegyében a lakosság egészségének védelme érdekében, a legjobb körülmények között végzett, biztonságos orvosi cselekmények révén. A cél az egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése a határ menti régiókban, valamint a betegellátás és a betegellátás eredményeinek javítása a határon átnyúló együttműködést elősegítő, korszerű sebészeti és sürgősségi létesítmények kialakításával az Arad Megyei Sürgősségi Klinikai Kórházban és a Békés Vármegyei Központi Kórházban.

Projekt tartalmának bemutatása:

A román oldalon: Az Arad Megyei Sürgősségi Klinikai Kórház I. műtőblokkjának korszerűsítése, tapasztalatcsere az Arad Megyei Sürgősségi Klinikai Kórház és a Békés Vármegyei Központi Kórház egészségügyi dolgozói között, valamint egészségügyi cselekvési terv kidolgozása Arad és Békés vármegyében.

Magyar részről a Békés Vármegye Önkormányzata egy stratégiai kezdeményezés koncepcionális keretét kívánja megteremteni egy klinikai vezetői hálózat és egy klinikai

praxishálózat koordinálására. A kiválósági központok hatékony és fenntartható működéséhez elengedhetetlen a megfelelő humán erőforrás biztosítása. A tevékenység a rendelkezésre álló toborzási stratégiák összegyűjtésére, elemzésére és értékelésére összpontosít. A legjobb gyakorlatok azonosítása és bemutatása egy (a ROHU határokon átnyúló térségében a klinikai szakemberek toborzására és megtartására irányuló stratégiákról szóló) ajánlási csomag és a határokon átnyúló klinikai kutatási partnerségek cselekvési tervének kidolgozásához vezet, amely a ROHU határokon átnyúló térségében rendelkezésre álló klinikai szakértelemre épül. A Békés Vármegyei Központi Kórház sterilizáló eszközöket szeretne beszerezni, ezzel is hozzájárulva a ráksebészeti és általános sebészeti tevékenység sikeréhez és biztonságához. Emellett az intézmény munkatársai részt vesznek majd a projekt egyéb tevékenységeinek megvalósításában, szaktudásukkal hozzájárulva azok sikeréhez. A projekt újdonsága és eredetisége abban is rejlik, hogy a partnerek a jövőben egy integráló klinikai vezetői hálózatot kívánnak létrehozni, hogy a két megye orvosai/orvosi személyzete együttműködve a legjobb gyakorlatokat kínálhassák az orvosi szolgáltatások terén.

A támogatási szerződések megkötésére 2024. decemberben került sor. A 2025-ös évben Békés Vármegye Önkormányzata részéről a projektekben sor került a közbeszerzési szakértő kiválasztására és a beszerzendő szolgáltatások rendkívül összetett műszaki szakmai tartalmának kidolgozására, amely alapján megindulhatnak majd a közbeszerzési eljárások. A pályázatban foglalt eszközbeszerzések egy része már 2025-ben megindult. A kórházak projektrésze is jól halad, a kivitelezési tervek elkészültek, az eszközbeszerzések elindultak.

Nemzetközi/testvérmegyei kapcsolatokat az alábbi partnerekkel ápol Békés vármegye:

Testvérmegyei felsorolása:	Megye: Kovászna	Ország: Románia
	Megye: Hargita	Ország: Románia
	Megye: Arad	Ország: Románia
	Megye: Bihar	Ország: Románia
	Megye: Észak-Szumátra Tartomány	Ország: Indonézia
Egyéb nemzetközi kapcsolat:	Kolozs és Temes megyék	Ország: Románia

Az erdélyi magyarokkal való kapcsolattartás évtizedek óta Békés Vármegye Önkormányzatának meghatározó nemzetközi tevékenysége. 2025 szeptemberében a Sepsiszentgyörgyön megrendezett Őszi vásár és kürtöskalács fesztiválon, Kovászna megyében képviseltük Békés vármegyét, ahol szakmai egyeztetésre is sor került. Ezen felül részt vettünk a Temesvári Magyar Napok rendezvényen is, ahol békési kiadványokkal, termékkóstolóval vártuk a látogatókat, és egyeztettünk a jövőbeni együttműködési lehetőségekről.

Testvérmegyei kapcsolataink ápolása érdekében 2025-ben ismét meghívást kapott Kovászna és Arad megye a 28. Csabai Kolbászfesztiválra, amelyet örömmel elfogadtak, és Önkormányzatunkkal közösen vettek részt a rendezvényen. A testvérmegyei delegációk kulturális programokon vettek részt, valamint szakmai egyeztetéseket folytattak a jövőbeni együttműködési lehetőségekről.

Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat (CESCI)

Kontinensünk középső részének együttműködése elősegítése céljából alakult meg a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat Budapest (angolul: Central European Service for Cross-Border Initiatives, rövidítve: CESCI).

A szervezet célja, hogy a közép-európai térségben a határon átnyúló együttműködésekben résztvevő intézmények, szervezetek, önkormányzatok szövetségeként működjön és tagjainak különböző szolgáltatásokat nyújtson, segítve ezzel együttműködésük intézményi és

infrastrukturális fejlesztéseit és növelve az együttműködések forrásbevonó képességét. Önkormányzatunk 360/2009. (XII.18.) KT. sz. határozatával döntött a CESC-be való belépési szándékáról. A CESC 2010. május 5-én megtartott közgyűlésén felvette Önkormányzatunkat tagjai sorába, azóta Békés Vármegye Önkormányzata folyamatosan részt vesz a CESC közgyűlésein.

2025. május 19-én került sor a legutóbbi éves rendes közgyűlésre. A főbb napirendi pontok tisztségviselői, tagsági ügyek voltak, illetve beszámolóok elfogadására került sor.

JOGSZABÁLYBAN ELŐÍRT TERÜLETFEJLESZTÉSI FELADATELLÁTÁS MONITORINGJA

I. A vármegye települési dokumentumainak véleményezése

A vármegyei önkormányzat területfejlesztési szakemberei és főépítésze a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet alapján elvégzik a vármegye települései által készített vagy felülvizsgált Integrált Településfejlesztési Stratégiák véleményezését.

2025-ben 1 dokumentum részletes szakmai elemzése történt meg: Békés ITS módosításához kapcsolódóan végezték el a hivatalunk munkatársai a meghirdetett egyeztetési eljárás keretein belül a véleményezést.

II. Vármegyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum működtetése

Az új területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény már nem írja elő kötelezettséggént a vármegyei önkormányzatok számára a területfejlesztési konzultációs fórumok működtetését. 2025-ben Vármegyei/Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórumot, így nem rendeztek az érintettek.

III. Regionális szintű területfejlesztés

Az új területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény már nem írja elő kötelezettséggént a vármegyei önkormányzatok számára a területfejlesztési konzultációs fórumok működtetését. 2025-ben Vármegyei/Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórumot így nem rendeztek az érintettek.

IV. Együttműködés a Területfejlesztési Szolgálattal

A Területfejlesztési Szolgálat (TFSZ) a 2023. évi CII. törvény alapján 2025 januárjától működő, a Magyar Fejlesztésösztönző Iroda (MFOI) által koordinált szakmai hálózat, amely a helyi önkormányzatok, kamarák és térségi szereplők fejlesztési céljait támogatja.

Tudás- és szolgáltató központként támogatja a fejlesztések előkészítését és lebonyolítását, erősíti a területi koordinációt. Főbb feladatai a projektfejlesztés és menedzsment, ennek keretében segíti a funkcionális várostérségek stratégiáinak kidolgozását. Összekapcsolja a területi szereplőket (önkormányzatok, kormányhivatalok, egyetemek) a központi tervezéssel. Központi és térségi irodákon keresztül működik. Célja a rendelkezésre álló források, különösen a területfejlesztési alap hatékony felhasználása. A szolgálat a térségi igényekhez igazodva támogatja a helyi szintű fejlesztési elképzelések megvalósulását. Feladatai közé tartozik a tervezés, adatgyűjtés, monitoring, a projektmenedzsment támogatása és a partnerségek működtetése. Célja, hogy a forrásfelhasználás szakmailag megalapozott, átlátható és fenntartható legyen, hozzájárulva a funkcionális várostérségek harmonikus fejlődéséhez és Magyarország hosszú távú céljához, hogy az ország Európa öt legélhetőbb tagállama közé tartozzon.

A Szolgálathoz 2025 év közepén csatlakoztak vármegyei kollégák, akiknek feladata többek között közreműködés a nagytérségi területfejlesztési stratégiák elkészítésében, a Területfejlesztési Alapból finanszírozott programok megvalósításának támogatása és a térségi programok tervezési feladatainak ellátása.

A TFSZ 2025-ben átvette a Területfejlesztési és Közigazgatási Minisztériumtól a nagytérségi tervezési munka egy részét, aminek keretében nyáron nagytérségi tervezői workshopot tartottak. Az év során részt vettek a Versenyképes Járások Program megvalósításának segítésében is a kedvezményezettekkel történő közvetlen kapcsolattartás révén.

V. Versenyképes Járások Program forrásfelhasználásnak értékelése

A Versenyképes Járások Program (VJP) a járási szintű fejlesztéseket hangolja össze. Célja, hogy a várostérségek mellett a járásek is a fejlesztéspolitikai alapegységei legyenek, hiszen itt mutatkoznak meg leginkább a társadalmi és gazdasági különbségek. A program a helyi gazdaság megerősítését, munkahelyteremtést, a közszolgáltatások javítását és a népességmegtartó erő növelését szolgálja, amelyhez a Területfejlesztési Alap biztosít rugalmas, hazai forrásokat. A Kormány ezzel önálló nemzeti finanszírozási mechanizmust teremtett az uniós források mellett. A VJP fejlesztései négy fő területre koncentrálnak: infrastruktúra, közszolgáltatások, gazdaságélénkítés és településüzemeltetés.

A Versenyképes Járások Program végrehajtási rendszeréről szóló 2/2025. (II. 28.) KTM rendelete alapján a vármegyei önkormányzatok kiemelt feladatot kaptak a program tervezésében és döntés-előkészítésében. A vármegyei közgyűlési elnök feladatai közé tartozik a vármegye közös fejlesztési elképzeléseinek felkutatása, feltárása, a beérkezett fejlesztési igények előterjesztése a döntési javaslatot megfogalmazó Fórum részére, a Fórum megszervezése és ülésének levezetése, majd az ülésen elhangzott javaslat továbbítása a miniszter felé.

Előzőek szerint eljárva Békés Vármegye Önkormányzata 2025 tavaszán megszervezte a program I.ütemének, majd 2025 telén a program II.ütemének Fórumüléseit, valamint a KTM munkáját segítve közreműködik a kommunikációs és koordinációs feladatokban.

Az I.ütem fejlesztéseinek megvalósítása 2025 végén még folyamatban van, a II.ütemben a támogatói döntésre várnak a kedvezményezettek. A tapasztalatokról a következő évi anyagban tudunk beszámolni.

VIDÉKFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGEK MONITORINGJA

I. Hazai területfejlesztési források felhasználásának elemzése

A monitoring tevékenységet a rendelkezésre álló adatforrások alapján tudtuk elvégezni.

Magyar Falu Program

Magyarország Kormánya eltökélt a magyar vidék fejlesztése és fejlődése mellett, ezért 2018-ban meghirdették a Magyar Falu Programot, ami egy olyan lehetőség, mellyel az 5000 fő alatti települések élhetnek. A program célja a kis lélekszámú települések infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatási lehetőségeinek bővítése, valamint közösségi élet gazdagítása, fellendítése. Legfontosabb célkitűzés a kezdetektől, a népességfogyás megállítása a magyarországi falvakban. A Magyar Falu Program pályázatainak kiírása évről-évre egyszerű eljárásrendben, előfinanszírozott formában történik.

A Magyar Falu Program 2025. február 25. napjától – a Miniszterelnökség helyett – az Agrárminisztérium szervezeti keretei között működik tovább, a Kormány tagjainak feladat- és

hatáskörét érintő egyes rendeletek módosításáról szóló 21/2025. (II. 24.) Korm. rendelet értelmében a Magyar Falu Program működtetéséért a jövőben az agrárminiszter felel.

2025-ben az alábbi pályázati lehetőségek nyíltak meg:

- Út, híd, járda és gyalogos átkelőhely pályázat 2025
- Önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése, önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések – 2025
- Falusi Civil Alap
- A Magyar Falu program keretében „A kistelepülések üzletek működési támogatása” – 2025
- Felelős állattartás elősegítése
- Közvilágítás korszerűsítésének támogatása az 5.000 fő alatti településeken
- Templom-felújítása pályázati felhívás - 2025

A Magyar Falu Program pályázati rendszerének továbbra is előnye, hogy egyszerű, gyors, az eljárásrend pedig rugalmas. A pályázatok végső beadási határidejétől számítva 65 napon belül megszületik a támogatói döntés és a Támogatói Okirat kiállítását követő öt napon belül a kedvezményezett megkapja a pályázatban elnyert támogatási összeget. A támogatások kizárólag hazai költségvetési forrásból valósulnak meg, a pályázatok előfinanszírozottak és nem igényelnek önerőt.

Az elszámolás benyújtásának végső határideje a projekt fizikai befejezését (az utolsó támogatott tevékenység fizikai teljesítését) követő 60. nap. Az egyes pályázati kiírásokban/felhívásokban előírt fenntartási időszak a támogatott tevékenység befejezését tanúsító hatósági engedélyekkel és bizonylatokkal alátámasztott beszámoló Támogató általi elfogadását követően kezdődik meg.

A kormány 2025-ben a 2024. évhez képest több forrást biztosított a Magyar Falu Programra. Elsőként a kistelepüléseken működő civil szervezetek számára került biztosításra a Falusi Civil Alap pályázati lehetősége, jelentős, 5 milliárd forintos keretösszeggel.

Tapasztalataink szerint 2025. évben is nagy igény volt a színvonalas feladatellátást támogató pályázatokra, ezért többek között óvodák, orvosi rendelők, közösségi terek fejlesztésére, falubusz beszerzésére, eszközbeszerzésekre is 10 milliárd forintot biztosítottak. Hangsúlyozásra került, hogy az alsóbbrendű utak felújítása, a biztonságos közlekedési infrastruktúra megteremtése továbbra is prioritás a kormány számára, így 10 milliárd forintból javulhatott a kistelepüléseket érintő mellékúthálózat.

A falusi CSOK 2019. július 1-je óta igénylehető, immár 2678 olyan magyarországi kistelepülésen, ahol az elmúlt évtizedekben az átlagosnál nagyobb mértékben csökkent a lakosság száma. 2025. évben a falusi CSOK, az áfa-visszaigénylés lehetősége és a januárjában elindult vidéki otthonfelújítási program mind felülről nyitott kerettel bír, azaz valamennyi hiánytalan, a követelményeknek megfelelő kérelem számíthatott a pozitív elbírálásra. Valamint továbbra is biztosítják a bértámogatást azoknak a boltoknak, amelyek korábban fejlesztettek és szolgáltatásokat vállaltak a Magyar Falu Programban.

2021-től a Magyar Falu Program keretében mikro- és kisvállalkozások beruházási, fejlesztési elképzelést is támogatja a kormány, amelyek a kistelepüléseken tevékenykedő mikrovállalkozások boldogulásának segítésére, valamint jövőbeli munkahelyek létrehozására irányulnak.

A Magyar Falu Program elindulása óta mintegy 3200 utca újult meg falvakban és kistelepüléseken összesen több mint 73 milliárd forintból.

Békés Megye Önkormányzatának 100% tulajdonú Kft.-je, a Békés Vármegyei Aktivitás Nonprofit Kft. több település pályázatainak előkészítésében közreműködik, valamint a menedzsment és kötelező nyilvánosság tevékenység ellátásában is részt vállal. 2025. évben a Kft. 4 kedvezményezett részére 4 db pályázat – közvilágítás - esetében látott el projekt-előkészítési feladatokat, mind négy kérelem támogatásban részesült. Projektmenedzsmenti feladatokat 2 települési önkormányzat 1-1 db pályázata keretében látott el. A kötelező nyilvánosság ellátása pedig 1 települési önkormányzat 1 db projektje keretében került ellátásra.

Gazdaságélénkítő Program

A Kormány a Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési program kidolgozásáról szóló 1206/2019. (IV. 18.) Korm. határozat alapján egy olyan gazdaságélénkítő programcsomag elindítását tűzte ki feladatul, mely hatékonyan hozzájárulhat a kedvezményezett térségek gazdasági, munkaerő-piaci hátrányainak csökkentéséhez, a helyi foglalkoztatás bővítéséhez, a vidék lakosságmegtartó képességének növeléséhez.

A 2025-ös magyar gazdaságélénkítő program, a Demján Sándor Program keretében, 650 milliárd forintnyi uniós forrással segíti a kkv-szektor beruházásaira és fejlesztésekre. Fő elemei a max. 3,5%-os Széchenyi Kártya hitelek, tőkejuttatások, exportösztönzés, valamint a bürokrácia csökkentése a cégek méretének megduplázása érdekében. A kormányzati cél a gazdasági növekedés fenntartása és a hazai cégek versenyképességének erősítése.

A program kulcsfontosságú elemei a 2025-ös évben:

- Demján Sándor Program: Vissza nem térítendő támogatások és hitelek a kis- és középvállalkozások (kkv) részére.
- Széchenyi Kártya Program: Új, maximum 3,5%-os kamatozású hitelek biztosítása a vállalkozások likviditásának növelésére.
- Beruházásösztönzés: Cél a beruházások, digitalizáció és új piacokra lépés támogatása.
- Adminisztráció csökkentése: A vállalkozói környezet egyszerűsítése.

Békés Vármegye Önkormányzata természetesen 2025. évben továbbra is segítette és támogatta az együttműködő települések részére a projektek sikeres fenntartását. Hivatala által Csanádapáca Község Önkormányzata GÉP II. ütemében megvalósult „Komplex prés- és sajtoló üzem létesítése” című pályázat megvalósításában vett részt a projektmenedzsmenti feladatok ellátása tekintetében.